

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:
celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravnishvu prejemam:

celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 5-50
na mesec 1-90

Dopis naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljova ulica št. 3 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izaha vsak dan zvečer izvenšati modelje in praznike.

Inserati veljajo: peterostopna peti vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati l. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vneslatve naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 88.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

celo leto K 25—
pol leta 13—
četrt leta 6-50
na mesec 2-30

za Nemčijo:

celo leto K 30—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 35—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakma.

Upravištvu (spodaj, dvorišče levo), Knafljova ulica št. 5, telefon št. 35.

Pangermansko gibanje.

Vsenemška stranka v Avstriji je nekaka skrivnostna organizacija. Njeni voditelji so vidni in vsakemu znani — vse drugo pa je zavito v misteriozno temo, tako da si nihče ne more napraviti jasne podobe o številu njenih pristašev, o njeni moči in o njenem vplivu na avstrijske Nemce, niti o njenih zvezah v Nemčiji. Te zveze segajo menda zelo visoko, kajti javno se že piše, da je znani berlinski Rewentlow nekak zastopnik vsenemcev pri sinu in nasledniku cesarja Viljema.

Vsenemci so stranka, ki danes takorekoč brez sledu izgine s površja, jutri pa pride poživljena in pomlajena zopet na dan. Znana stvar je, da so merodajni krogi pri uvedbi splošne in enake volilne pravice za državni zbor pazili posebno na to, da bi uničili vsenemško stranko. Uspeh je bil zadovoljiv. Vsenemci, ki so imeli prej 14 mandatov, so pri volitvah ohranili samo tri in vse druge izgubili. Sam cesar je takrat izrazil svoje zadovoljstvo, da je to protipanstvo stranko zadela taka usoda.

Od takrat se ni o vsenemcih do zadnje pozne jeseni skoro nič slišalo. Veljali so za mrtve in brezvplivne in njihov glavni poveljnik Schönerer za smešnega starca, ki se pač še napihuje, kolikor mu starost dopušča, pa ga nihče na svetu ne smatra več resnim.

Toda, glej čudo — vsenemška stranka vstaja naenkrat od mrtvih in kar naenkrat se vidi, da ima za seboj velike organizacije in da ima velik vpliv na nemško občinstvo. Na Dunaju in v Pragi, v Inomostu in v Gradcu so pač njeni poglavitni agitatorji nemški visokošolci, a da ima tudi med inteligenco in produktivnimi stanovmi, posebno med kmetiskim in delavskim ljudstvom veliko zaslonbo, kažejo zadnji dogodki na Češkem, kjer tirajo Vsenemci nemško ljudstvo v najhujšo opozicijo proti vladi.

Začelo se je to poživljeno pangermansko gibanje lanske jeseni in sicer ravno v tistem trenutku, ko se je med Berlinom in Dunajem poka-

zala prva napetost zaradi avstrijske zunanje politike. Vsenemci so začeli tej politiki odločno nasprotovati, kakor da so dobili migljaj iz Berlina. Veliko dunajsko časopisje je sicer ves ta boj Vsenemcev zamlčalo in ga je ignoriralo, a vendar je očividno, da so Vsenemci dosegli velik uspeh, ki tiči v tem, da se je velik del avstrijskega nemštva njim pridružil.

Čim bolj je rasla napetost med Berlinom in Dunajem, toliko odločnejše so Vsenemci nasprotovali Berchtoldovi politiki. Tega pa niso delali kot pristaši zveze med Avstrijo in Nemčijo, marveč kot njeni nasprotniki.

Cesarju Viljemu se pripisuje, da je tedaj, ko je bila balkanska kriza na vrhuncu, izrekel krilate besede: V Evropi more biti samo ena nemška politika, ne dve. Kdo je poklican voditi nemško politiko in ji določevati cilje, to se je odločilo že pri Kraljevem Gradcu.

Res je cesar Viljem na Balkanu delal nemško politiko, samo nemško politiko in je vsled tega prišel z Dunajem v navskrižje. Njegov nastop je takrat povzročil, da je morala Avstrija odnehati glede revizije balkanske mirovne pogodbe. Toda kruto se moti, kdor misli, da je pri tem mislil na kaj drugega, kakor na korist in veljavo Nemčije. Avstrija je imela namen, potlačiti Srbijo, cesar Viljem pa je imel namen, obvarovati romunsko in grško dinastijo in tema dvema z njim v sorodstvu stoječima dinastijama pomagati do merodajnega vpliva na Balkanu proti avstrofilskega Koburžanu. Ves svet ve, da je bil sedanji grški kralj, svak cesarja Viljema, med grškim narodom skrajno nepopularen in sovražen. Samo velik uspeh proti Bolgarom je mogel dinastijo rešiti in cesar Viljem mu je pomagal do tega uspeha. Takisto je cesar Viljem nekak rešitelj romunskih Hohenzollernov. Stari romunski kralj, ki se je vse svoje življenje ravnal po dunajskih nasvetih, se je do zadnjega branil podpisati kaz glede mobilizacije armade. Ves narod je bil v ognju, vse strasti so vzplamtele proti kralju, pred kraljevo palačo so bile velikanske demonstracije, naperjene proti dinasti-

ji in na dvorišču kraljevske palače so že oficirji delali poskusne vaje v streljanju z revolverjem. Tedaj je cesar Viljem podrl vso avstrijsko politiko in povzročil, da je romunska armada šla čez Donavo. Veliki uspeh tega koraka je v Bukarešti sklenjeni mir.

Dunajski krogi so se na vso moč trudili, da prikrijejo ostrost nasprotja, ki se je takrat pojavilo med Nemčijo in Avstrijo. Ker so hoteli odpovedati se reviziji balkanske mirovne pogodbe, je to še nekako šlo. Zdaj, ko se za dogleden čas ni treba bati mednarodnih zapletljajev, se seveda tudi Nemčija prilepila hladilen obliž na zasekano rano in je cesar Viljem na banketu v Homburku z najtoplejšimi besedami slavil avstrijsko-nemško zvezo ter svojega zvestega zaveznika in očetovskega prijatelja.

Zadnja kriza med Avstrijo in Nemčijo ni bila prva in tudi ne bo poslednja. Nasprotstva niso osebna nego izvirajo iz različnih interesov in različnih težej. Najhujši nasprotniki nemško - avstrijske zveze so pa ravno Vsenemci. Človek bi mislil, da bodo Slovani nasprotovali tej zvezi, a dočim je slovansko nasprotje le bolj platonično, so se Vsenemci kar s sumljivo vneto zagrizli v to nasprotje.

Ne da se tajiti, da rase vse-nemško gibanje nenavadno hitro. V Hebu je zadnjič imel Bismarck-Turner-Bund javen nastop in je nastopil z več kakor 100.000 člani. Na nemškem Češkem stoji zdaj pangermanski agitatorji na čelu velike agitacije proti upravnim komisijam, proti namestniku Thunu, proti eventualnemu oktroiranju jezikovnih naredb in volilnega reda. V par tednih so zavojevali polovico nemškega dela Češke in izpodkopavajo »Nationalverband« tla.

Kaj pomeni to gibanje, ki je kar tako naenkrat zopet nastalo in se uveljavlja med Nemci s tako silo? Ali vidijo Vsenemci mar že znamenja velike mednarodne krize in upajo na izpolnitev njihovih ciljev? Ali hočejo s svojo vojno preprečiti, da bi Avstrija vpoštevala mednarodni položaj in po tem uravnala svojo notranjo politiko napram Slovanom? Tajinstvena je ta pangermanska stran-

ka in tajinstvena je njena organizacija. Samo kaj so njeni končni cilji, to ve ves svet. Menda se jim zdi, da se dela zarja... Dne 28. potujejo zopet na Bismarckov grob in 2. septembra vstane iz politične nozabe stari Schönerer in pride na Dunaj storiti vojno Vsenemcev za njih končne cilje.

Po begu g. Moškerc.

Odgovorni urednik »Slovenca« si je izbral hrabrosti boljši del. Ko je gospod Moškerc videl, da je obravnava neizogibna, je kratkoma po-begnul. Ta beg pove že sam dovolj in ne potrebuje komentarja. V očeh vseh dostojnih ljudi so gospod Moškerc in njegovi zaplečniki že obsojeni. Pred sodno obravnavo beži samo tisti, ki ima utemeljene vzroke se obravnave bati. Gospod Moškerc je s svojim begom potrdil, da me je »Slovenec« vedoma na najpodlejši način obrekoval in se boji kazni, ki jo določa postava za tako dejanje. Pa še nekaj drugega je s tem dokazal: da so namreč vse moje, proti gospodu deželnemu glavarju na Kranjskem in čislaneu zaupniku krone dr. Ivanu Šusteršiču izrečeno žaljive obdolžitve resnične. Zakaj, če bi bil g. Moškerc v stanu moje obdolžitve pred sodiščem ovreči, bi bil gotovo še v Ljubljani in bi ne bil brez sledu užel ravno takrat, ko so mu hoteli pozivnico dostaviti. Proti takemu postopanju seveda nimam nobene moči. Za sedanje zasedanje porotnega sodišča je gospod Moškerc obravnavo onemogočil. Toda v tem slučaju ne pomeni odloženo toliko, kakor odpravljeno. Jaz se za doščanju, ki mi gre, ne bom odpovedal. Tako hitro ne opustim jaz boja! Gosp. Moškerc in njegovi zaplečniki ne bodo moje časti nekaznovano blatili in pred sodiščem hočem dognati, da nimajo »Slovenec« proti meni izrečene infamije nobene podlage. Če gosp. Moškerc v mesecu novembru teden dni pred zasedanjem porotnega sodišča ne bo v Ljubljani in se mu pozivnica na obravnavo zopet ne bo moglo dostaviti, potem obelodanim se tisti dan pisma dr. Kreka. Ne bom tega sto-

nila iz maščevalnosti do dr. Kreka, dasi bi bila taka maščevalnost le preveč umljiva. Storiha bom to prisiljena, v svojo obrambo. Ta pisma pojasnjujejo moje postopanje in dokazujejo, da je prečastiti dr. Krek vse to trdil, kar je »Slovenec« po krivici meni očital. Če imata dr. Šusteršič in dr. Krek vse vzroke se bati, da se resnica dožene, imam jaz v nasprotju z njima samo pekoči interes, da se vse natančno dožene. Iz pisem, ki sem jih že priobčila, je razvidno, da je dr. Krek gojil zame ču-tva, ki bi veljala za neprimerna za duhovnika, in da jim je, neavtoriziran od mene, dal tudi izraza. S cerkvenega stališča to pač ni v redu, s človeškega pa opravičljivo in gotovo ne tak zločin, da bi se ne dal odpustiti. Moralni uničevalen za dr. Kreka je samo vzrok, iz katerega mi je odpovedal dveletno prijateljstvo in kakšen je bil v tem slučaju božji prst, ki mu je pokazal pot. Brez dvoma je gosp. dr. Krek danes že hudo kompromitiran, in nujna prošnja v njegovem zadnjem pismu, naj uničim njegovo korespondenco, kaže, da se zaveda, kakega pomena so ta pisma. Pozitivno nečastnega pa ni bilo do slej proti dr. Kreku še nič povedano in najhujše mu je bilo še prizanešeno. Kar se je doslej o njem reklo in namignilo, se da še pozabiti, če pa bo izrečena zadnja beseda, ne bo nobena rešitev in nobena poravnava več mogoča. Potem bo njegova eksistenca razdrta in mu preostane samo eno, da za vedno izgine v temi. Kakor nerada bi to storila — primorana bi bila, mu zadati smrtni sunek, kajti višji, kakor vsi drugi oziri, so oziri na lastno čast. Ne jaz torej, nego lastna stranka izroči gosp. dr. Kreka moralni justifikaciji, če mi onemogoči, dobiti v sodni dvorani pristojne mi zadoščenje. Gospodje imajo zdaj skoro tri mesece časa, da vse dobro premislijo in vsa pro in contra uvažujejo. Eno pa jim danes še enkrat povem: jaz se za ves svet ne umaknem. Vztrajam na svoji pravici in vztrajala bom do zadnjega dihla. Nimam druge želje, kakor da postavnim potom dosežem svojo pravico. Če bi se mi pa to trajno onemogočalo, potem pač lahko nastanejo trenutki, ko tudi najmirogljub-

LISTEK.

Dolga roka.

M. Gardenhire.

(Dalje.)

Nehote sem pri teh besedah skočil kvišku in čutil sem, kako mi je kri silila v obraz, toda to je kmalu minilo.

»Sadler je izdajalec in morda tudi lažnik, toda to v tem slučaju malo pomenja,« sem odgovoril boječe. »Žena je mrtva, doktor Haslam je izginil, po vašem prepričanju celo mrtve. Te uganke si ne morem drugače razlagati, nego si jo razlagajo oblasti. Če je bil doktor duševno normalen ali ne, nikdar več ne bo podal nobene izjave. In ker so bile vse priče, ki bi mogle kaj vedeti o dogodkih, temeljito zaslišane, je zadeva za nas končana.«

»Priznavam, da je zadeva zamotana in težko razumljiva,« je priznal Connors, »vendar pa ne opustiva, da bi je natančno ne preiskala. Kar nam morejo povedati poročevalci časopisov, vem; napravil pa bi si rad svoje osebno mnenje.«

»In kako?« sem vprašal.

»Obiskati hočeva doktorja Sadlerja in če nama bo dovolil, pregledati dvorišče in hlev.«

»To se lahko zgodi. Sadler me ne more. In jezil se bo, če bova prišla, kar naju pa ne bo oviralo, da bi ne šla tja.«

»Naj se jezi,« je rekel Connors z nekako čudnim smehljajem. »Stvar bo pač nevarna za njega.«

»Kdaj pojdeva k njemu?« sem vprašal.

Vrgel je proč svojo slikarsko suknjo ter odgovoril smejoč se: »Takoj!«

Ko sva se peljala proti Banning Streetu, sem molčal, dočim je Connors veselo in mnogo pripovedoval. Očividno je študiral slučaj in si je napravil gotove sklepe in zaključke. Zdaj me je na vsak način hotel razvedriti ter mi dati poguma. Navzlic njegovi dobri nameri se me je zopet polastilo ono otožno razpoloženje, ki me ni opustilo, ko sva šla po stopnicah proti vratom hiše, ki mi je postala zoprna. Okna so bila zaprta in v hiši je bil mrzličen zrak. Doktor Sadler ni ničesar storil, da bi pregnal ono moreče, turobno razpoloženje, ki je vladalo v hiši. Celo na oknih, ki so se nahajali na zadnji strani hiše, so bila zastrta vsa zagrinjala. In dvoriščna vrata so bila zaprta in zaklenjena na svojem novem velikem kamnitem stebru.

Zaupanje vzbujajoči obraz Edwarda Graya se je prikazal na naše zvonjenje pri hišnih durih. Novi gospodar ga je torej obdržal v službi. Vedel naju je skozi hodnik v spre-

jemnico, in jaz sem mu naročil, naj naju naznani doktorju Sadlerju.

Čez par minut je prišel doktor Sadler, pogledal nekoliko začudeno mojega prijatelja, mene pa je pozdravil nekako prisrčno. Vprašal je, kako se počuti mrs. Barrister in moja žena, rekel, da je slišal o našem potovanju in da se veseli naše vrnitve. Ko je vse to povedal, je čakal, da poveva midva vzrok najinega prihoda. Škilil je izpod svojih velih trepalnic proti mojemu prijatelju, ki ga je najbrže smatral za jurista. Videl sem, da se pripravlja na boj, ker je mislil, da bo šlo za dedščino. Na zločin ni že več mislil.

Moja uvodna izjava pa ga je očividno pomirila, kajti njegovo obnašanje je kar naenkrat postalo nenavadno prijazno.

»Mr. Connors,« sem ga predstavil, »je moj stari prijatelj. Jaz sem mu pravil o nesreči, vsled katere trpimo, in jaz sem mu tudi pojasnil, kako nesrečna sta moja žena in njena mati. Toplo sočustvuje z našo usodo in meni, da ste morda vi med tem časom kaj novega izvedeli. Vsled tega sem si dovil, pripraviti ga do tega, da sva vas danes obiskala.«

»Gospoda ravnotako z veseljem pozdravljam kakor vas,« je odgovoril nepričakovano, »žal pa nisem nič novega izvedel. Policija je začetkomaj marljivo zasledovala zadevo, zdaj pa se je prepričala, da ne more

ničesar drugega več odkriti, nego preostanke našega nesrečnega prijatelja. Vsled tega se menda več ne zanimajo za zadevo.«

»Ta slučaj je pač tudi vam prizadejal mnogo bolesti, gospod doktor?« je vprašal Connors.

»Zelo veliko bolest, to je samobsebi razumljivo.«

»Kje ste bili, ko je bil izstreljen strel?«

»Na spodnjem hodniku, pri slugi Edwardu Grayu. On more to spricati in je tudi to storil. Mrs. Sands je prišla iz gospodarskih prostorov v spodnji hodnik. In jaz sem jo prosil, naj mi iz študijske sobe prinese neko knjigo. Tam je srečala doktorja Haslama, ki je prišel iz svoje spalnice. Najbrže je slišal njeno hojo na hodniku in jo je v usodepolnem trenutku pričakoval. Neusmiljeno jo je od zadaj ustrelil. Ko sem zaslišal strel, sem hitel v prvo nadstropje ter našel ženo mrtvo. Zdelo se je, kakor da bi se vsa hiša tresla od poka, in sluga je bil tako prestrašen, da me ni mogel spremljati. Dva policijska uradnika sta slišala pok na cesti, pozvonila sta pri durih, vsled česar Gray tudi ni mogel priti takoj za menoj.«

»Vi ste mu rekli, naj počaka zdolaj?«

»Mladi mož se je nasmehnil. »Seveda, kajti videl sem, kako se je mož od strahu tresel. Najprvo sem seveda mislil, da je kdo vlomil.

In smatral sem za potrebno, da kdo ostane pri izhodu.«

»Vsaj so bili še drugi služabniki?«

Doktor je napravil čmeren obraz in ni odgovoril.

»Torej siromak ni videl grozne-ga prizora, ki je vas tako pretresel,« je pripomnil hladno Connors. »Ali smeva nekoliko pogledati po hiši, gospod doktor? Policija je seveda vse temeljito preiskala, vendar bi me pa zanimalo, če bi mi vi na kraju uma vso zadevo pojasnili.«

Zdaj sem opazil, da je Sadler smatral mojega prijatelja za privatnega detektiva, in da so se začele njegove oči zvičajno lesketati; so-vračstvo, ki je je vedno čutil do mene, se je kazalo v vsaki potezi njegovega obraza. Očividno pa ni imel ničesar prikrivati in je hotel, pri vsem pomagati oblastim, kajti hitro je vstal, da ugodi Connorsovi želji.

»Vsekako je moj spomin dovolj dober,« je rekel zaničljivo. »Pojdimo, gospoda!«

Sledila sva mu po stopnicah in v sobo, kjer je bil umor izvršen. Bilo je zelo temno v sobi, toda Sadler je šel takoj k oknu ter odgrnil zastore.

»Pod preprogo, pred katero stojite,« je rekel proti Connorsu, »je na tleh madež, ki ga niti s kislinami nismo mogli izbrisati. Moral bom dati en del tal nanovo napraviti, kajti kaj takega gledati, ni ravno prijetno.« (Dalje prih.)

nejši človek izgubi potrpežljivost in seže po edinem sredstvu, ki ga ima za obrambo svoje časti, po samopomoči.

Kamila Theimer.

Češki Nemci in vlada.

Iz nemških poslanskih krogov se poroča: Ojačeno predstojništvo nemških zastopnikov v državnem zboru s Češkega in bivših nemških deželnih poslancev se bo oglasilo jutri pri ministrskem predsedniku ter mu povedalo nemške pritožbe. Izrečno bodo poudarjali, da bo odvisen nastop Nemcev napram vladi od stališča, ki je bo zavzela vlada napram Nemcem. Zahtevali bodo popolno enakopravnost, to se pravi protekcijo Nemcev na Češkem pri imenovanjih. Pritožili se bodo proti upravni komisiji, zahtevali rešitev učiteljskega vprašanja, zahtevali precizno izjavo glede volilne reforme, ali hoče vlada uvesti volilno reformo izrednim putem, če tudi pod gotovimi pogoji. Poslanci bodo za ta slučaj zagrozili z najstrožjo opozicijo ter bodo naglašali, da odklanjajo vsako deželnozborsko volilno reformo, ki bi jo vlada hotela uvesti pred rešitvijo nacionalno - političnih vprašanj. Pritožili se bodo seveda tudi proti namestniku knezu Thunu. In vlada se jim bo najbrže udala.

Mir na Balkanu.

Sramota Evrope.

Zopet stojimo pred zagonetko. Iz Carigrada se je vedno poročalo, da se vrše med porto in bolgarskim delegatom Načovičem in pozneje tudi z Dorevom pogajanja zaradi sklepa miru.

»Agence telegraphique bulgare« poroča sedaj, da se med Bolgarsko in Turčijo niso vršila nikdar pogajanja in da niti Načovič, niti Dorev ni dobil nikdar pooblastila, da bi se pričela kaka tozadevna pogajanja.

Iz Carigrada zopet poročajo, da so vladni krogi v Carigradu in v Sofiji v principu za sporazum, da se pa borita v Sofiji dve smeri druga proti drugi. Ena smer je za to, da se prepusti Odrin Turčiji, druga upa, da se bo še mogoče izogniti taki prepustitvi in da bo mogoče rešiti vprašanje potom kompromisa. To upanje temelji na tem, da mislijo, da bodo vesele, uvidevajoč, da sedanje stanje ne more biti trajno, pritiskale na Turčijo. To bolgarsko upanje podpira Rusija, medtem ko se je Avstro - Ogrska približala turškemu stališču.

Turčija pa se vendar boji, da bi mogla Rusija storiti take korake v Mali Aziji v prilog Armencem. Zato je sklenil ministrski svet, katerega se je udeležil tudi Izzet paša, da odpošlje večje čete na rusko - armensko mejo.

Albanska komisija.

»Tempe« poroča iz Petrograda: Mednarodna komisija za Albanijo bo imela veliko nalogo. V prvi vrsti bo morala izdelati upravni statut za Albanijo. Kakor hitro bo ta statut v principu končan, bo morala komisija sklicati nekaj narodni svet, katerega bo predložila statut. Po preteku šestih mesecev naj komisija odloči tudi v regentskem vprašanju, ali naj bo bodoči albanski knez suveren, ali vazal, protestant, ali mohamedanec. Razen tega bo imela komisija nalogo, da pripravi kadre uradnikov in funkcionarjev bodoče Albanije, odloči naj tudi vprašanje glavnega mesta kneževine. V poštev prideta v tem vprašanju Drač in Valona.

Črna gora in Malisori.

Iz Skadra poročajo, da je bilo slišati v nedeljo v smeri na Tuzi grmenje topov. Ker se je domnevalo, da je izbruhnil boj med Črnogorci in Malisori, se je polastil prebivalcev velik nemir. Albanci v Skadru in okolici so se oborožili in tudi iz Široke, kjer so slišali tudi grmenje topov, so prišle v Skader večje oborožene čete. O dogodkih pri Tuziju do sedaj še ni nikakršnih poročil.

Grška na morju.

Med grškim mornariškim ministrom in angleškim poslanikom je bila sklenjena definitivna pogodba, glasom katere pošlje Angleška mornariško komisijo na Grško. Število te komisije znaša 14, med njimi so trije mornariški inženirji, en častnik za specialno službo hidroplanov, dva torpedna častnika in en topničarski častnik, drugi člani komisije pripadajo raznim drugim strokam. Častniki dobe pri vstopu v grško vojno mornarico prvo višjo stopnjo. Komisija pride v Atene meseca oktobra. Pogodba velja od avgusta 1913 ter

ostane veljavna tri leta. Služba angleških častnikov je zgolj instruktivna, poveljništvo ostane mornariškemu ministru. Častniki, ki stopijo v grško službo, so sami aktivni častniki.

Štajersko.

Izvrševalni odbor Narodne stranke ima skupno z glavnim odborom v soboto, dne 30. avgusta t. l. ob pol 8. uri zvečer v rdeči sobi gostilne Narodni dom, sejo z edino točko dnevnega reda: Glavni strankin zbor dne 5. oktobra in z njim združena slavnost Zveze narodnih društev. Prosimo sigurne in polnoštevilne udeležbe.

Veliko sokolsko slavnost, ki bi se imela vršiti dne 14. sept. t. l. bi pred durmi nemške postojanke Ptuj, smo morali opustiti. Bratska sokolska društva so za letos že toliko zaposlena drugod, da nam ne morejo priti na pomoč. Ker pa ptujski Sokol hoče ob svoji šletnici na vsak način pokazati, da razvija vsaj razmeroma krepko življenje, je sklenil, prirediti v Ptuj in sicer v vseh prostorih Narodnega doma veliko narodno slavnost. Z veseljem mu prisločijo na pomoč vsa ptujška narodna društva: »Pevsko društvo«, »Podružnica sv. Cirila in Metoda«, narodni »Pipeci« itd. Naprosi se gospoda dr. Stuhca, znanega slovenskega baritonista, da zapoje nekaj solo spevov in bratsko mariborsko pevsko društvo, da izpolni program z odličnimi svojimi močmi. Svirala bo de priznana narodna godba, ki šteje 26 moč. Da je na sporedu ples, šaljiva pošta in srečolov, se pač razume samo po sebi. Dvignila se bo naša narodna samozavest in razveselili se bomo z veseljem pravih slovenskih ljudi, ko bomo vas, bratje in sestre od blizu in daleč mogli pozdravljati v svoji domači hiši, to je v Narodnem domu ptujskem dne 14. septembra t. l. ob 3. uri popoldne. Na veselo in mnogobrojno svidenje!

Iz Hrastnika. Hitro uradovaneje. C. kr. okrajno glavarstvo je preklicalo pasji kontumac v laškem okraju z dne 11. avgusta. Dotični akt je rabil v Hrastnik celih 12 dni. Kadar se hoče komu škodovati, je uradna pot silno kratka. — V nedeljo ob pol 7. zvečer smo videli leteti čez Hrastnik prvi aeroplan v smeri Gradec-Ljubljana. — Čuden samomor. Nad Dolom pri Hrastniku se je 19letni pastir Kaša na čuden način usmrtil. Gospodinja ga je poslala po kolo listja, kar ga je tako razjezilo, da se je sklenil usmrtiti. Obesil se je na vejo nekega drevesa. Ker je bila pa veja prešibka, se je toliko pobesila, da se je dotikal pastir z nogama in rokama tal. Tako na »vseh starih« čepčega so ga našli še le čez tri dni.

Z Vranskega. Povodom veselice dne 17. avgusta 1913 prostovoljne požarne brambe na Vranskem v čast rojstnega dne Njega Veličanstva cesarja Franca Jožefa I. se tem potom zahvaljuje društvo vsem cenjenim tržanom za krasno razsvetljenje trga med bakljado in tistim kmetom v okolici, kateri so napravili in med bakljado vžgali krese. Nadalje iskrena hvala gospej Zinki Vrabl, Miniki Košenina, gospodičam Zofki Brinove, Malči Drobež, Mici in Lenči Ocvirk, ter gospodu in gospej Korenčič za okrašenje šotorov, za trud pri prodajanju v šotorih in za naklonjenost požarni brambi. Srčna hvala vsem cenjenim dobrotnikom, kateri so na eden ali drugi način pripomogli, da se je rojstni dan našega presvetlega cesarja v krasnem narodnem trgu Vransko in celo v okolici tako častno in krasno obhajal, da bo marsikateremu ostal v spominu.

Iz Prekopa pri Vranskem. Prostovoljno gasilno društvo Prekopa prirediti dne 7. septembra t. l. vrtno veselico. Prijatelji gasilstva in bratska društva so vljudo vabljeni.

Z Zidanega mosta. Javnost se gotovo še spominja, kako je inženir Južne železnice in načelnik tukajšne »Südmarkine« podružnice Baier na kresni slavnosti zidanemskih nemških uradnikov hujškal proti Slovincem. Slavnostnega moža s trobojnico na prsih so kot »izdajalskega« Slovana sežgali na Baierjev poziv na grmadi ob divjem tuljenju navzočih »pristnih« Nemcev. Ko je dalo ravnateljstvo Južne železnice na opravičeno pritožbo Slovencev ta neverjeten slučaj strasti in podivjanosti preiskati, je padlo že junaškemu Germanu Baierju srce v hlače in pravil je, da so sežigali slavnostnega moža s francosko (!) trobojnico. (Kako spoštovanje nemških železniških uradnikov pred — francoskimi akcionarji Južne železnice!) Ker pa eksistira neki § 302. kaz. zak., ki prepoveduje hujškanje proti državljanom druge narodnosti, smo z Baierjevem postopanjem seznanili tudi c. kr. državno

pravdnštvo. To je dognalo, »da je bil položaj pomotno slikan« in da torej ni povoda za sodniško zasledovanje. Ker ne vemo, na podlagi katerih izpovedi se je to dognalo, ne bomo stvari s te strani dalje zasledovali, saj se bo še o njej govorilo! Pribiti je treba le nežno skrb c. kr. drž. pravdnštva, ki je obravnavalo celo zadevo kot prezidijsko, da bi Baier na noben način ne bil zaznamovan. No, videli bomo, če bo ta nežna skrb kaj zalegla in če temu nemškonačionalnemu kričaču vendar ne pridemo do živega.

Celje. Prihodnji nedeljo dne 31. t. m. priredi Ciril-Metodova podružnica na Bregu v znani gostilni pri Grenadirju veliko vrtno narodno slavnost. Ker sodeluje polnoštevilna celjska Narodna godba in nastopijo člani Celjskega pevskega društva z mešanim zborom, pričakujemo velike udeležbe. Začetek je ob 3. uri popoldne.

Na Bregu pri Celju se vrši v nedeljo dne 31. avgusta na vrtu gostilne Pri Grenadirju ljudska slavnost Ciril-Metodove podružnice za Breg in okolico. Svira polnoštevilna celjska narodna godba. Začetek ob 3. uri popoldne.

V šmarni okrajni zastop se kmalu vrše nove volitve. Reklamacijska doba za skupino veleposelstva, kakor industrije in trgovine je že minula. Ravno to-le velja tudi za volitev občinskega zastopa v trgu Šmarje.

Iz Žalca. Velika sokolska slavnost, ki se vrši povodom desetletnice »Sokola« v Žalcu dne 14. septembra 1913, bo kar se tiče zabavnega in telovadnega sporeda, ena prvih narodnih prireditev na Južnem Štajerskem. Opozarjamo že sedaj vse odlične kroge in narodne korporacije, kakor tudi bratska društva na to slavlje. Priprave in slavnostni prostor z obširnimi telovadiščem na vrtu gospoda Franja Robleka govore za to, da bo občinstvo v vsakem oziru zadovoljno. Opozarjamo na ugodno železniško in avtomobilsko zvezo in ker se obeta velikanska udeležba, bo skrbjeno tudi za poseben vlak, ki bode odhajal iz Žalca ponoči. Kakor se sliši, se bo slavnostnega sprevoda po trgu udeležila narodna konjenica iz cele Savinske doline. Veselični odbor si bo posebno prizadeval, da bo postrežba v vsakem oziru solidna. Spored se objavi prihodnjič.

Iz Žalca. Imeli smo se v našem časopisu že večkrat priliko baviti z nekim celjskim davčnim oficijalom Francom Schuscho. Eni trdijo, da je nemškutar, drugi, da je klerikalec, tretji pa, da je klerikalni nemškutar. V službi je menda samo takrat, kadar se mu zdi. Kajti letos je bil kot »bolnik« celo večnost na dopustu. Kako je z njegovo boleznijo, bi načelstvo davčnega urada v Celju v Žalcu prav lahko zvedelo. Zato bi ne bilo nikomur treba niti v Žalec hoditi, pri celjskem okrajnem sodišču leže čedni dokazi Schuschove telesne slabosti in bolezni, kakor se je kazala po petrovskih občinskih volitvah. O tem bomo še poročali, ko se vrši tozadevna obravnava. Bil bi škandal, ako bi si smeli taki - le Schuschi vse dovoliti.

V Grobelnem na Štajerskem se je ustanovila pretečeno nedeljo C. M. podružnica za Grobelno. Slivnico, Sv. Stefan in St. Vid. Za ustanovitev so si iztekli največ zaslug odnotni železniški uradniki, posebno g. K. Pavlinec, nadalje učiteljstvo ter zavedni posestniki J. Malgaj pri Sv. Stefanu. Ustanovni občni zbor je bil pri g. Vugi s prav lepo udeležbo. Zastopnike so poslale šmarni in šentjurski podružnici. Glavno društvo je zastopal potovalni učitelj Ante Beg. Odbor se je izvolil sledeči: predsednik g. Fr. Vuga, trgovec itd.; podpredsednica ga. Herma Stritarjeva, soproga nadučiteja (St. Vid); tajnik g. K. Pavlinec, žel. uradnik (Grobelno); namestnica gđ. Tilka Leckerjeva, učiteljica (Slivnica); blagajnik g. Fr. Poganičnik, učitelj (St. Vid); namestnica ga. Alojzija Šegulova, soproga nadpoštara. Odborniki gg. Tomo Kurbus, nadučitelj (Slivnica); Al. Randl, postajenačelnik (Grobelno); J. Malgaj, posestnik (Sv. Stefan); Mih. Vrabčič, posestnik (Grobelno); Fr. Lindič, trgovec (St. Vid); Fr. Vavpotič (Grobelno) in Jos. Gobec, posestnik (Završe). Preglednika računov sta gg. Jos. Stritar in Jakob Šegula.

Iz Rogatca. (Ponovna poverba okrajnega tajnika Roberta Kaiserja.) Pred prilično tremi meseci smo opozorili merodajne kroge v Rogatcu, da si tajnik rogaškega okrajnega zastopa Robert Kaiser na nepošten način krpa svoj žep. Bilo je vse zastoj. Mož sedi še danes na svojem mestu — vključ temu, da sta orožništvo in pa Kaiserjev predstojnik ter zaščit-

nik, načelnik okrajnega zastopa dr. Schuster obveščena že o novi Kaiserjevi poverbi. Dr. Schuster je ustmeno opomnil župana občine Donauška gora, g. Fr. Mikuša, naj vendar občina odrajta denar za galico, ki so jo prejeli občinarji v l. 1912. Okrajni zastop, da je občino za to vsoto že trikrat spominjal. Župan Mikuš je na ta ustmeni opomin vprašal prejšnjega župana Polajžarja, kako je s tem plačilom in ta mu je pokazal od okr. tajnika Kaiserja izpolnjeno potrdilo, da je galica plačana! Opomina pa občina seveda ni dobila nobenega, ker so šli opomini iz lahko umrjivega razloga v — koš. Bilo je jasno, da je Kaiser denar poveril in obvestilo se je o stvari orožništvo in dr. Schuster. A to izda v Rogatcu malo. Kaiser uraduje dalje, ne da bi mu kdo kaj storil. Spomina vredno je, da je to četrta poverba Kaiserjeva, ki je splošno znana. Nerazumljivo je človeku s polnim pravnim čutom, da morejo take razmere obstajati; Kaiser ima 200 K mesečne plače, za svoje malenkostno delo, je torej znatno preveč plačan in še poverja. Ali se dr. Schuster ne more ločiti od nje? Ali hoče počakati, da se zgodi kaj hujšega? Kje so nadzorovalne oblasti, da bi se davkoplačevalci pomirili?

Koroško.

Zastrupila se je v Celovcu 20-letna dekla Urša Konšutnikova. Pila je lizol. Odpeljali so jo v brezupnem stanju v bolnišnico. Vzrok samomora ni znan.

Nevarnega vlomilca je aretirala včeraj policija v Beljaku. Ta je 22-letni postopač Julij Bader, ki je izvršil v zadnjem času, posebno po Zg. Koroški, več zelo predrznih vlovov. Bader je zelo nasilen in nevaren človek in se ga boji cela soseska, kjer se prikaže.

Nesreče na manevru. V Beljak je dosplo včeraj več vojakov, ki so se ponesrečili na vojaški vaji v Zg. Koroški. En Bosnjak in en topničar sta padla baje raz nako pečino in sta obležala mrtva, kot invalid e je vrnil poročnik M. lovskega bataljona 8. Iz Möllbrücke je prispel neki enoletni prostovoljec medicinec. Trčil je v njo vojak - kolesar in ga s puško težko ranil na desnem očesu. Prostovoljec se je odpeljal na kliniko v Gradec. V ponedeljek pa so pripeljali v Beljak nekakega kmeta. Vozil je vojaško prtlijo. Med potjo ga je sunil nek vojaški konj v trebuh in ga smrtno nevarno poškodoval.

Primorsko.

Ustanovitev samostojne slovenske državne gimnazije v Gorici. V nedeljo je dospel v Gorico cesarski odlok, ki zaukazuje ustanovitev popolne humanistične gimnazije s slovenskim učnim jezikom ter realne gimnazije z italijanskim in realne gimnazije z nemškim učnim jezikom. Stara gimnazija z nemškim učnim jezikom izumrje v sedmih letih in na njeno mesto stopi slovenska ter italijanska in nemška realna gimnazija. Tako je izvojevan boj, ki se je bil skozi desetletja. Slovenska gimnazija bo štela letos 4 razrede in se sukcesivno izpopolni. Imela bo potem poleg ravnatelja 14 definitivnih profesorjev. — Razredi bodo nameščeni v starem gimnazijskem poslopju v Šolski ulici. — Gorška gimnazija bo najbolj slovenski državni zavod te vrste na Slovenskem. Učni jezik bo slovensko-slovenski, a preskrbljeno je, da se dijaki temeljito priučijo tudi drugim modernim jezikom.

Trst — Tržačanom. — Doslednost tržaškega namestništva. V ponedeljek zvečer se je zbralo na poziv društva zasebnih uradnikov več zastopnikov raznih uradniških organizacij, da sklepajo glede odredb tržaškega namestništva v zadevi Italijanov v javnih službah. Uradniki so poslali protestno brzojavko ministru in deputacijo na namestništvo. Deputacija je sprejel namestniški svetnik Scarpa, ki je ugotovil, da on ne more ničesar odrediti, ker so bili izdani ti odloki po posebni inicijativi namestnika samega. Ker si uradniki končno niso mogli drugače pomagati, so začeli udrihati po namestništvu in so očitali namestniku, da tiči za njegovimi dekreti slovensko ruvanje in kovarstvo. Solidarni z Italijani so seveda tudi nemški uradniki, ki trde, da če gre za boj proti Slovanu, se morajo združiti Italijani in Nemci. — Dobro lekcijo pa so dobili včeraj Italijani in Nemci od vlade. Tržaški namestnik gotovo ni stresel teh pametnih odredb kar iz rokava, marveč je celo zadevo natanko preštudiral in dokazano je, da se je ž njo že delj časa pečal. To je dobro premišljeno in hitro izvršeno delo, ki je edino v stanju, da ozdravi vsaj nekoliko koruptne razmere pri javnih uradih, kjer gospodarijo Italijani. — Oficijski

»Fremdenblatt« piše tozadevno približno sledeče: Več odredb tržaškega namestništva, izdanih dne 16. avgusta, glede odslovitve tujcev inozemcev iz javnih služb, je povzročilo v javnosti mnogo govorov. V ti zadevi se mora pred vsem poudarjati, da so se s tem vprašanjem državne oblasti že delj časa pečale. Vrinila se je namreč navada, da so se jemali protizakonito v javne službe uradniki inozemci, ki še danes niso avstrijski državljani. In to se je godilo na škodo domačinov. Tudi tržaško namestništvo je mestno upravo večkrat opominjalo, toda zaman so bili opomini. Mestni gospodarji se za te upravičene opomine niso prav nič brigali in so delali dosledno po svoje. Niso se brigali za državni temeljni zakon, ki zahteva glede splošnih pravic državljanstva, da so javni uradi odprti vsem državljanom, brez razlike narodnosti, tujec inozemec pa se sme sprejeti v urad, le pod tem pogojem, da si je pridobil avstrijsko državljanstvo. Laškim mestnim gospodarjem, ki imajo o avstrijskem državljanstvu čudne pojme, pa to ni šlo v glavo, zamenjali so avstrijsko državljanstvo za laškim državljanstvom. Vočigled temu postopanju mestne občine tržaške, je bilo namestništvo primorano, če hoče varovati pravice svojih državljanov in svojo čast, seči za brezuspešnimi opomini po zadnjem sredstvu. In to je tudi namestništvo storilo. Storiло je s tem le svojo dolžnost, varovalo je zakon in ni storilo s tem nikomur usluge. Ni treba še posebej poudarjati, da se ta odredba, ki je zgolj interni akt uprave, in sicer v varstvo javnih interesov, ne sme spravljati svojevoljno v stik z drugimi navedbami. S to odredbo se je končno ustanovilo pravno stanje, katerega se je že dolgo pogrešalo.

Požar. V Zagreju je pogorela deloma restavracija »Vitoria«. Popolnoma je zgorela dvorana, v kateri je bil kinematograf. Kako je nastal ogenj, še ni znano; škoda znaša čez 5000 K.

Detomor. V Gradežu so aretirali neko Valentino Fumolo, poročeno Zucco, ki je ločena od svojega moža, ker je svojega novorojenčka razrezala na kose in ga vrgla v morje. Dobili so samo nekaj delov telesa, ostalo so požrle ribe.

Trst — Koper. Včeraj je priplul v Trst pod holandsko zastavo nov parnik kopske parobrodne družbe, ki bo služil za redno zvezo med Trstom in Koprom. Vožnja s tem parnikom bo trajala tričetrt ure.

Desetletnica „Murskega Sokola“ v Ljutomeru.

Dne 15. t. m. je slavil »Murski Sokol« svojo desetletnico; v proslavo bratskega društva je priredilo ta dan mariborsko sokolsko okrožje zlet v Ljutomeru. Z vremenom mo imeli več sreče nego Novomeščani; jasno solnce je zrlo v trobojnico, ki so krasile hiše zavednih Slovencev, izvzemši nekaj starih zaspancev, kjer »ekspoziranja« sploh nismo pričakovali.

Ob 8. zjutraj so se pripeljali Ormožanci — njim na čelu starosta br. dr. Strelec — v razmeroma impozantnem številu. Ob 9. je prispelo zastopstvo varaždinskega Sokola; bilo jih je malo; zmotilo jih je vreme prejšnjega dne in noči.

Ob 10. je sprejel »Murski Sokol« zaeno z ormoškimi in varaždinskimi Sokoli na kolodvoru brate Sokole, prišleše iz Maribora, Sv. Lenarta v Slov. gor., Selnice ob Dravi in Celja. Vzradostil nas je zlasti prihod dveh markantnih oseb: to sta br. dr. Rosina, starosta mariborskega sokolskega okrožja, ter podstarosta celjske župe in br. Smrtnik, podstarosta Slov. Sokolske Zveze ter načelnik celjske župe. Došle goste je pristrčno pozdravil podstarosta »M. S.« br. Joško Rajh, na kar mu je odgovoril br. dr. Rosina v kratkih, a izdatnih besedah.

Med tem so prispeli Sokoli iz Središča, pozneje iz Ptuja s starosto br. dr. Fermevcem in in dolga vrsta krepkih mož je odkorakala na telovadišče k skupni glavni vaji. Po vaji so se podali Sokoli k skupnim obedom.

Prav ta medpoldanski odmor si je zbral bog dežja ter nam z močno ploho porobil »suho« zemljo.

Ob 2. zasije najlepši dan.

Sokoli se zbero v spodnjem delu trga, da odkorakajo v slavnostnem izprevodu preko glavnega trga na telovadišče. Na čelu kavalkada osmih Sokolov pod načelstvom br. Stajnika; za njimi dolga pestra vrsta Sokolov in Sokoličev. Jasno so zveneli ter odmevali krepki zvoki sokolske koračnice središke narodne godbe po dolgem trgu, burno je pozdravljali navdušen zbor človevinega občinstva naše županije, a iz oken narodnih hiš je — kot da siplje Vesna

svoje darove iz prepolnega roga — letelo cvetje in venčevje na zmago-slavne gladiatore narodove.

Na slavnostnem prostoru, v logu vrlega narodnjaka ga. Seršena pozdravi došle Sokole zopet množica ljudstva, nestrpno čakajoč na javno telovadbo in veselico.

Proti 4. uri nastopijo Sokoli — telovadci k prostim vajam pod načelnikom okrožja br. Ilichom. Predno začne telovaditi, nastopi prvi govornik br. Tomažič ter orise v kratkih potezah razvoj »M. S.« tekom let; govori o napornem delu, o bojih; o nasprotnikih društva v narodu samem; poudarja zasluge ustanovnika in bivšega starostar br. dr. Chloupacka za »M. S.« ter vzbuja še itak živ spomin na slavnega moža, na to plemenito srce, v katerem je živo plapolal vse dni ogenj požrtvovalnosti za Slovenstvo in Slovanstvo. Končno pozdravlja došla bratska društva, posebej br. Smrtnika in br. Rosina, ki je prvi v Ljutomeru započel sokolsko idejo ter položil temelj Murske-mu Sokolu. Br. Smrtnik pozdravi navzoče v imenu Slov. Sokolske Zveze in Celjske Sokolske Župe v kratkem, a krepkem govoru, katerega besede so padale kot žlahtno seme v brazde mladih src; se slišim njegove besede: »Sokolstvo gre naprej — za njim slovenski narod!« Kot zadnji nastopi br. dr. Rosina, ki je v daljšem govoru izkresal iz naših src še tisto iskro, ki je še predgovornika nista mogla vkresati. Lahko mu je bilo govoriti — ker mu naše ljudstvo prej veruje, predno še sploh kaj pove; saj je bil dr. Rosina v narodnem preobratu zadnjih desetletij v Ljutomeru naš poglavar, saj je položil — kot v Novem mestu l. 1888 — tako i v Ljutomeru že l. 1900. prvi temelj bodočemu M. S. Poslušali smo ga verno. S finim sarkazmom je apostrofiral quasi — ustanovitelje našega Sokola: bivšega okr. glavarja, našo ljubo vladu, ki nekada ni dovolila, da bi bili šli z razvitim praporom po trgu. Strele so švigale iz njegovega govora, v katerem je dajal zdaj klerikalcem, zdaj avstrijski birokratiji »brezplačne pravne svete!« Odobranje je sledilo govorom, zlasti zadnjega govornika je prekinilo večkrat burno ploskanje in navdušeni medklici.

Nato poklonite gđ. Elza Repičeva in gđ. Tončka Čagranova Sokolu — slavljencu lovorov venec s trobojnic v imenu ljutomerskih Slovencev.

Prično z vajami. 64 Sokolov je telovadilo pod načelnstvom br. Iliche proste vaje namenjene za letošnji III. slov. vsesokolski zlet v Ljubljani. Vaje so lepe, a težavne; telovadišče je bilo polzko; vendar so telovadili točno, dovršeno, enakomerno; v celoti prav dobro; le nekaj polovičarjev je motilo sicer popolnoma zadovoljiv vtisk.

Ostro mero v kritiki Sokolov smo hoteli spremeniti v milejšo, ko pristopica 20 nežnih deklic pod vodstvom vaditelja br. Muršeca; odpuščali smo sprva plašnim deklicam, a priori vse napake — a niso reflektirale na našo milost. Te srčkane punice, šolske gojenke Murskega Sokola! V nežnih ročicah obroče prepletene z raznobiranimi travkami! To ritmično kretanje ob prijetnih melodijah prilične godbe niso bile proste vaje, to je bil raj; tembolji, ker so bili vsi gibi tako vitki, prehodi iz giba v gib tako okrogli, vse poze tako neprislilene in lahno spojene. Mladim gojenkam je predtelovadila brhka Čehinja gđ. Mařenka Holikova, ki si je, v češkem kroju, na glavi, s svojim ljubkim, ponižnim obnašanjem ter vzorno — gladkim, elegantnim izvajanjem vaj na prvi hip pridobila srca vseh.

Veliko pohvale so žele deklice; a ni še bilo konca ploskanja, že smo imeli povod ploskati znova našim sokoličkam, šolskim gojencem M. S. s Kopji. Ali jih je bilo lepo gledati!

Duša nam je vzplamtela radosti in ponosa, ko so prikorakali mladiči — možje; z njimi njih vaditelj br. Muršec. In če smo prej gledali z zadovoljstvom lahne gibe nežnih deklic, smo občudovali sedaj navdušenost, smelost in čilost teh mladih junakov. Dočim so se gibale deklice v gracioznih kretanjih, kot jim to do-stoja, so fantje ostro akcentirali sunke, zamahe in izpade, kot da gre za resnico. In kako divje, bojovito jim je žarelo oko! Občinstvo se je zamahnilo v mladi roj, s katerim smo simpatizirali vsi; saj tudi ni dvoma, da taka telovadba povzdiguje telesno, moralno in intelektualno vrednost in jakost našega naraščaja, naše bodočnosti. Te vaje, kakor tudi vaje deklic so nam bile užitek, ki nam ga je pripravil po dolgih, nad vse požrtvovalnih vajah br. Muršec; za ta užitek, za njegov trud in prenaporno delo mu bodi naše posebno priznanje, naša hvaležnost. Kdor je videl pred slavnostjo za kulise, vé,

da je ta pohvala le pičlo plačilo, ki seveda ne dosega zadoščenja, ki ga mora imeti br. Muršec sam nad svojim idealnim delom. Sokoliči so nam izredno ugajali; saj pa tudi ploskanja ni hotelo, biti konca.

Sledé vzorne vaje na visoki bradlji; vaje, da! ali vzorne —? Telovadili so varaždinski Sokoli, z njimi brata Velnarja, ki sta rešila čast vzorne vrste. Dasi bradlja ni stala popolnoma trdno, vendar vaj samih ne moremo imenovati vzornih; sicer nam zmanjka za boljše vaje izrazov za stopnjevanje; Slovenci smo itak dovolj optimisti. Mnogo bolje so nam prišle vaje na raznih orodjih: 7 vrst hkrati na 2 drogovi, 4 bradljah in konju. Omenimo kot najboljši mariborsko in ljutomersko vrsto na drogu. Zlasti br. Velnar, načelnik M. S., se je odlikoval. V obče se je telovadilo dobro. Vendar je treba opomniti, da je še mnogo telovadcev, ki ne vedo, da Sokol ni cirkus; torej manj vratolomnih vaj, več eksaktnosti! Mariborski Sokol nam bodi v zgled! Zadnja točka je bila povsem lepa in okusno sestavljena skupina M. S. in njegovih gojencv.

Proste vaje je spremljala prav dobro središka narodna godba pod vodstvom g. Frana Serajnika; svirala je tudi pri ljudski veselici resne, umetne, kakor tudi vesele, poskočne komade tako dovršeno, da gre njej in kapelniku vsa čast.

Po telovadbi se je razvila v logu prav živahna veselica; v okusno okrašenih šotorih si dobil vsega, česar ti je pozeležlo srce. V šotoru za jestvine in pijače so nas tolažile: ga. dr. Grossmannova, ga. Tomažičeva, ter gđ. Elza Repičeva, Minka Čagranova in Jetic Škrečeva, a v kavarni ga. Kocuvanova ter gđ. Pavla Trillerjeva, Viki Repičeva, Gerta Mubijeva, Marica Čagranova in Kovačeva Anica.

Jestvine in pijače se je razpečevalo po tako nizkih cenah, da zadovoljno ljudstvo ni občutilo narodnega davka; izostali so rodoljubni napadi na naše žepce. Najlepši je bil cvetlični paviljon, za katerega so se potrudile najbolj gospice Čagranove. V njem so prodajale cvetlice gđ. Mara Kocuvanova, Tončka Čagranova, Pavla Repičeva ter Sitterjeva Pepca; a zunaj so krožile s cvetjem gđ. Frici Čagranova, Mařenka Holikova, Nada Mihaličeva in Jelovškova ter gojenke M. S., prodajajoč tudi konfeti, pahljice, sokolske znake itd., ter nam z nežnimi ročicami olajševale mošnjčke. Prav živo je bilo okrog srečolova, kjer so nam ponujale srečke gđ. Severjeva Anica, Lahova Olga in Velnarjeva Genovefa. Pri slavnostih enakoga sloga bi kazalo pomanjšati število dobitkov, a povečati njih kakovost; ropotije ne mara nikdo. Pozabiti ne smemo, krapcev, ki so nam jih nudili v »Prlekiji«, ga. Joško Rajhova, Velnarjeva ter druge muropoljske Slovence.

Najlepši trenotki veselice so bili pač marsikomu krasne pevske točke, štivo pod vodstvom br. Velnarja; to ki jih je pelo napredno pevsko društvo po številu, a društvo po močeh. Samo zrnje, nič plev; po drugod je narobe. Hvale jim ni treba; saj vedo, da pojejo izborno. Kdo ne pozna našega soprana, našega alta?!

Zvečer je nastopila še četica varaždinskih Sokolov z gorečimi kiji pod načelnstvom br. Danka; za gledalce je bil ta prizor poln efekta.

Tako se je vršila zabava mirno in zadovoljno pozno v noč; veselje je kipel; pilo in prepevalo se je vseokrog, lica o žarela vsem brezskrbnosti in radosti. Prerano, žal, nam je bilo usojeno slovo.

Uspeh je gmotno zadovoljiv, moralno izoben. Za sijajen izid gre zahvala vsemu Sokolstvu, tujemu in domačemu, dalje vsem, ki so se trudili pripravljati. Posebno odlikovanje zaslužijo tozadevno: ga. dr. Grossmannova in Čagranova, gđ. Elza Repičeva ter Jetic Škrečeva, kakor še prav posebno gđ. Čagranove, ki so delale za slavnost pridne od bučelic. Razprodajale sta najmarljiveje gđ. Frici Čagranova ter gđ. Mařenka Holikova.

Duša predpriprava s opa bili br. Velnar, Muršec, Baukart in Bračko; na njih je slonelo pravzaprav vse delo; za požrtvovalnost jim bodi izrečena posebna zahvala. Tudi blagajniki so bili marljivi; zlasti br. Janko Dijk.

Obletnica nam kaže v jasnem svitu vrlost in neumorno delavnost Sokolstva v Ljutomeru. To gledamo z zadovoljstvom, polni novih upov.

Murski »Sokol!« Prebolel si otroške bolezni ter pokazal svojo življenjsko moč! Doraščaj krepko v krepkega junaka! Narod veruje v zmago tvojih idej, vate stavimo svoje nade, ti naš najčistji odpor proti tujemu imperijalizmu v našem trgu! Ti si odsev naše narodne sile, ti dika Murskega polja. Razpnite jadra, vetrovi vladajo ugodni!

Sijajna je bila za nas obletnica in važen zlet sokolskega okrožja v Ljutomer, vršivši se v svrhu, da se zoži stik in da se bistveno ojači dobrobrdne medsebojni vpliv, da se strnemo po dolgih letih robstva končno v granitno skalo, ob kateri se morajo razbiti jeze se peneči valovi fanatiške zagrizenosti in besnih, obupnih navalov skupnega nasprotnika, da tujec ne ugrabi svete zemlje, kjer sta vladala sto in tisočletja Perun mogočni in boginja Živa.

Dnevne vesti.

† Katoliški shod v klerikalni luči. Čitanje »Slovenca« je zdaj zelo kratkočasno. Tisti, ki so videli nedeljski katoliški sprevod, pa zdaj be-ro, kar piše o njem »Slovenec«, se bodo lahko nasmejali za par tednov. Kaj tako trapastega, kakor zdaj, pa že res ni bilo dolgo natisnjeno. Pred vsem bi rad glede udeležencev n-farbal svoje čitatelje. Če je na kakem farovškem dvorišču shod, ki se ga udeleži 50 mož, piše »Slovenec« vedno, da jih je bilo vsaj 300. Lahko je bilo torej v naprej vedeti, kako bo pretiraval glede udeležbe pri katoliškem shodu! In res — kar razganja ga! Mi se glede števila udeležnikov sklicujemo na vse tiste oficirje, ki so spredov gledali; oficirji so najbolj izvežbani v cenitvi mas; ti oficirji so udeležbo tako cenili, kakor smo mi poročali, na 6000 do 7000 ljudi in če se »Slovenec« in »Laibacher Ztg.« na glavo postavita, resnica je le, da udeležba v najboljšem slučaju ni presegala 7000 oseb. Z ozirom na gorostasno laž uradnega lista, nas je danes neki oficir opozoril na sledeče: »Če se postavi na Kongresni trg en regiment vojakov, približno 4000 mož, bo trg ves poln; neumnost prve vrste je torej, če piše »Laibacher Zeitung«, da je bilo pri maši v Zvezdi 40.000 ljudi; Zvezda je bila do tri četrtine prazna in če računate, da je bilo udeležnikov in gledalcev vku-paj 8000 ljudi, ste veliko preveč računali; 40.000 ljudi ne spravite v Zvezdo in na Kongresni trg, pa če bi jih stisnili kakor sardine.« Tako je govoril izvežban oficir in s tem je zadosti povedano. Sicer pa je bilo na Kongresnem trgu na razpolago samo 2500 m²; če štejemo na m² tri osebe, in bi bil ves prostor zaseden, bi število množice presegalo 3900 oseb. Sprevod je trajal samo 50 minut ter se je pogostoma pretrgal. Če primerjamo sedaj korakanje nedeljskega spreveda s korakanjem češkega Sokola v Pragi, ki pa se je izvršilo v mnogo hitrejšem tempu in brez postajanja, pridemo skoraj do istega števila, kakor na Kongresnem trgu. Češki Sokol je namreč dohajal pred vadnico eno uro in trideset ter je bilo v sprevodu 19.000 oseb. Če rabi hitri sprevod 19.000 oseb 105 minut, potem ne more sprevod, ki hodi počasi in postaja ter rabi 50 minut, več šteti kakor kakih 7000 oseb. Sicer pa smo imeli na več krajih postavljene kontrolorje, zlasti da stejejo Čuke. Teh je bilo — brez 22 duhovnikov, ki niso bili v kroju in brez godb — natančno 1394. Ne enega več! In če si »Slovenec« mir-kovce popoljuje vse lase — te številke drže! Prav posebno kratkočasno so »Slovenec« halucinacije o raz-o-bešenih zastavah. Taka praznosta in mizerija je bila in blamaža bi bila strašna, da niso Nemci, tudi prote-stantje, priskočili na pomoč. »Slove-nec« pa je videl »veliko večino hiš« v zastavah. O jej, o jej — vidi se, da so pri »Slovencu« že popolnoma vrtoglavci. Vrhunec smešnosti pa je »Slovenec« dosegel s trditvijo, da je Ljubljana v nedeljo kar tonila v navdušenju in da mrzla Ljubljana take erupcije entuzijazma — se ni videla. Da, Ljubljana je tonila v navdušenju in videli smo prave erupcije entuzijazma, takrat namreč, ko se je Sokol vračal od Babičevega pogreba, med katoliškim sprevedom pa je vladal po ljubljanskih ulicah tak mraz, taka mučna tihoča, da je moralo biti udeležnikom spreveda kar težko pri-srca. V nedeljo popoldne je prišlo več koroških Slovencev gledat sokolovo telovadnico v Nar. domu in ti so po-vedali, da bi se bili pri sprevodu sko-raj zjokali, tako hudo jim je bilo, da je ljubljansko prebivalstvo njihove pozdrave vračalo z grobnim molkom. Zaman je vse »Slovenec«v pretiravanje in zavijanje! Katoliški shod ni bil to, kar so klerikalci pričakovali, napredno prebivalstvo je na najdostojnejši način demonstriralo proti prireditbi in s tem preprečilo to, kar so klerikalci najbolj želeli in kar je za klerikalce najhujše: pričako-vane politične posledice so izostale. V Ljubljani je ostalo vse pri starem, katoliški sprevod pa prav za prav ni bil drugega, kakor lepa in veličastna procesija, ki bo čez nekaj dni pozabljena.

† Tisti, ki so prišli, in tisti, ki niso prišli. Klerikalno časopisje nima toliko treznega preudarka, da bi moglo krotiti svoje strasti. Nam pri-znajo tudi klerikalci, da smo lepo in dostojno poročali o katoliškem sprevodu med tem, ko je »Slovenec« isti dan poskusil ogrditi velikanske ovacije, ki jih je ljubljansko občinstvo priredilo »Sokolom«. Nič ne re-čemo, klerikalcem to ni moglo biti prijetno, saj je razloček med mrzlim sprejemom katoliške procesije in vi-harnimi pozdravi Sokolom zapazil vsak najpriprostejši človek. Toda zaradi take, popolnoma neagresivne ovacije psovati Sokole in občinstvo, to je grdobija. Pa kaj hočemo, klerikalci so bili pač razdraženi. Nič za-stav — nič pozdravljanja — to jih je že na sebi togotilo, kaj šele druge neprimliko. Najhujšo neprijetnost so jim pač napravili tisti, »ki niso prišli«. Izostalo jih je preveč. Slo-mškarji in Slomskarice so prišle v ta-ko majhnem številu, da se je vse smejalo, češ, sram jih je bilo, poka-zati javno, da so preskočili v kleri-kalni tabor. Pri sprevodu so se ti vrli možje in te simpatične ženske pla-zile, kakor da bi se najraje skrili. Stoinštiri oseb je bilo te družbe: to-liko Slomskarjev in Slomskaric je po znano »Tovarišem« izkazu samo v ljubljanski okolici! Pa še drugi so izostali. »Uradniki zavodov« so imeli svojo skupino, pa ko-liko jih je bilo! Utaknili so med urad-nike zavodov še tovarnarja Polaka in stavbnega podjetnika Lončariča. Polak je sicer predsednik deželne banke, pa uradnik ni in Lončarič je morda pri zavodih kaj dolžan, a uradnik tudi ni. Pa so izostali še drugi. Se vseh klerikalnih poslancev ni bilo in ob sebi se razume, da se dr. Šusteršiču ni vredno zdelo se udeležiti spreveda! In tudi sloven-skih duhovnikov ni bilo niti iz daleč toliko, kakor so jih smeli pričakova-ti. Da, da, poglavje o tistih, ki niso prišli, je prav neveselo.

† Uradni list je v včerajšnji šte-vilki prekosil samega sebe. V pone-deljek je pomagal klerikalcem laga-ti, da se je spreveda udeležilo 15.000 oseb. Zlagal se je za dobrih sto odstotkov. To že nekaj zaleže. Včeraj pa je uradni list to svojo fal-sifikacijo resnice še povečal in sicer kar za celo tretjino. Ne 15.000, nego 20.000 je »naštel« uradni list, kar za 5000 jih je primaknil. Vzroka tej fal-sifikaciji ni težko uganiti. Klerikalci so v svojem udanostnem telegramu nalagali cesarjevo kabinetno pisar-no, da je pri sprevodu 20.000 udelež-nikov, a ker jih je »Laibacherica« blamirala, so izposlovali, da je »Laib. Ztg.« sama sebe na laž po-stavila in s tem pomagala klerikal-cem iz stiske. Kar je res je res: Od-kar je Prochaska v Prizrenu »izgu-bil« svoje moške lastnosti, lažeje oficijozna peresa tako, da se bo še hudičeva tašča od žalosti nad tako konkurenco obesila.

† Vsega preveč. Slavnosti in veselice so brez vinske kapljice in piva čisto nemogoče in noben člo-vek ne bo udeležnikom katoliškega shoda zameril, če so časih tudi malo preveč pogledali v kozarce. Proce-sija je bila lepa in ljudje so bili tudi trudni ... kaj bi torej sitnari! Radi tudi priznamo, da velika večina pre-prostega ljudstva ni kar nič udarila čez ojnice. Pač pa glavni zastopniki in agitatorji klerikalizma niso po-znali nobene meje. Že v Unijonski kleti je bila v nedeljo popoldne veli-ka pijanost, toda kaj je bilo to vse v primeri s pijanostjo, ki je vladala zvečer v Unijonu. Poslali smo tja nekaj zaupnikov in ti nam poročajo take stvari, da jih še zapisati ne ma-ramo. Oj, ta »sveta vojska« — kak posmeš je bil ta večer na tvoja pri-zadevanja. Kar pospravi, saj je tudi boljše za duhovsko stranko, če osta-ne vse lepo pri starem glede pijan-čevanja. Alkoholizem je najboljša podpora klerikalizmu. Kaj pa bo, če ne bodo možgani več alkoholizirani! Ljudje bodo začeli še misliti s svojo glavo! Torej nikar! Kaka sreča, da je bilo verno ljudstvo v nedeljo zve-čer v Unijonu tako polno dobre pija-čice. Morda bi bili ljudje še zapazili, da si ga tudi duhovni gospodje časih veliko preveč privoščijo in da si ta-krat menda v povzdigo religioznej-ga življenja dovolijo vsakovrstne dvomljive šale. Če nekaj duhovni-kov v dobri volji završne ali zple-še kolo — mi jim tega ne bomo za-merili. Zdi se nam pa, da taka slo-vesnost ni ravno primerna za pre-iskovanje ženske bujnosti in da se misli gotovo ne obračajo h Konstan-tinovemu križu, če se roka izgubi na ženski križ!

† Gostinčarjeva metlica. Kato-liški shod je pozdravil z razobesitvi-jo zastave tudi državni poslanec Go-stinčar na Karlovski cesti št. 13. Mož je bil kot znano svoj čas pometač, kar je sicer ravno tako časti vreden stan kot vsak drugi, a Gostinčar se

ga danes sramuje. Toda pozabiti vendar ne more čisto nani, zato je na konec drogu, na katerem je vise-la zastava, navezal godzne stelje, ki se rabi tudi za metlice. Ljudje, ki so videli ta okrasek, so se od srca sme-jali Gostinčarju, ki je z metlico po-zdravil svoje vollice in druge udele-žence »katoliškega« shoda.

† Mandarin — pozor! Na kato-liški shod je prišel tudi mož, ki ima prikupno krstno ali samostansko ime. Pater Veseljko. Naj bi ga vese-lja vedno spremljalo, če rešuje kitaj-ske duše, ali če purane obira. Nam se je že s svojim imenom prikupil. Ali smatra katoliški shod za kako ma-skerado, da je nastopil kot manda-rin, tega ne bomo preiskovali, bodi-mo mu hvaležni, da se je udeležil. Ker pa približno vemo, kako visoka stopnja je mandarin na Kitajskem in ker vemo, da flečkajnarčki in kapu-cinarčki še v naši klerikalni Avstriji ne dosežejo generalskega čina, kaj šele na Kitajskem, smo naprosili ne-kega gospoda, naj se nekoliko infor-mira na dunajskem poslanstvu kitaj-ske republike. Ti neprijazni kinezar-ji pa vzamejo vsako stvar tragično. Začeli so vpiti, da pater Veseljko go-tovo ni noben mandarin, da je to skoro izključeno in da se bodo prito-žili pri grofu Berchtoldu, češ, da se je iz kitajskih državnih uredb norca delal. Strašno, kaj? Vesel človek se namaskeradi — zdaj naj pa ima še kake sitnosti!

† Ali je šel! Češki »Orel« je na ceti ustavil znanega gospoda in ga prosil za neka pojasnila. Vprašanec je Čeh in je »Orlu« dal v češkem je-ziku z vsjo prijaznostjo potrebna po-jasnila. Češki »Orel« je bil prijetno iznenaden, da je dobil pojasnila v svojem jeziku in zahvaljujoč se za-nja je kakor običajno vprašal: »A, pan, Vi ste Krajčan? Tedaj pa mu je češki gospod ponosno odgovoril: »Jaz sem Krajčan Husa in Žizke, Havlička in Machara, Fügnerja in Tyrša ...« Ali je češki »Orel« na ta odgovor šel!

— Vera in kupčija. Moravski »Orli« niso imeli doslej nobene zve-ze s slov. Čuki in zato se je marsi-kdo čudil, da so sploh prišli na kato-liški shod. Ne dvomimo, da jih je pri-peljala verska gorečnost, a kraj vse te gorečnosti vendar niso pozabili na kupčijo. Razdeljevali so med duhov-nike reklame karte za neko firmo na Češkem, katera firma izdeljuje cer-kvene potrebščine. Duhovniki so imeli vse žepce polne teh reklamnih kart. Kaj pa bodo rekli Kregar in drugi domači obrtniki, ki izdelujejo in prodajajo take potrebščine in se morajo povrh še hudo pehati za kle-rikalno stranko, če hočejo kaj za-sluziti.

— Katoliške noči. Dunajska »Arb. Ztg.« citira neko. veleklerikal-no korespondenco, ki se zgraža nad početjem udeležnikov nemških kato-liških shodov in pravi, da bi se jih ne smelo imenovati katoliške dneve, ampak katoliške noči. To velja tudi za katoliški shod v Ljubljani. Reli-gioznost in mravnost — molčimo raje o tem, ker je to poglavje preveč žalostno. Le eno bodi pribito: na lihi, ki se v spodobni družbi ne ime-nuje, je v nedeljo visela zastava, menda papeževa, naval je pa bil vse te dni velikanski in pravijo, da »go-spodične« še nikoli niso delale tako velikanskih kupčij, kakor zdaj.

— Vojaške oblastnine bodo imele še neprijetne sitnosti, ker so dale za katoliški shod na razpolaganje do-mobransko vojašnico. Menda je pre-povedano, dajati za take priredbe vojašnice. V Lincu je prejšnji teden bil nemški katoliški shod; odbor tega shoda je tudi prosil za prepusti-tev vojašnic, pa jih ni dobil. V Ljub-ljani so napravili izjemo, pa so baje že dobili nekaj »nos«. Vojaški krogi pravijo, da bi jim bilo jako neprijet-no, če bi socialni demokratje v drž. zboru to stvar pogreli.

— Na kočije so pozabili. Skofje in prelajte, ki so bili v nedeljo pri maši v Zvezdi, so prišli po konča-nem opravilu v jako neprijetno za-drego. Na razpolaganje je bila ena sama ekvipaža — prireditelji so po-zabili preskrbeti kočije. In tako so se skofje in prelajte morali po trije in štirje nabasati v enovprežne izvo-ške in se odpeljati.

— Na katoliškem shodu je tudi klerikalna pivovarna v Mengšu poskusila svojo srečo. V neki napredni gostilni je zmanjkalo piva. Ker je prišel ravno mimo voz mengške za-loge, je gostilničar vzel pol hektoli-trar in en zaboj piva. Drugi dan je prišel odposlanec zastopstva po denar in je za pol hektolitra zaračunal 20 K, za zaboj pa 5 K. To je že naj-večja predrznost!

— Okraden duhovnik. Nekemu hrvaškemu duhovniku je bila v do-mobranski vojašnici, ko je gledal te-lovadbo, ukradena ura iz žepa.

— Gospa Avgusta Danilova pri-redi odhajaje iz domovine poslovlil-

no predstavo v deželni gledališču, dne 1. septembra. Izbrala si je igrano »Nepošteni« od Gerolama Rovetta. Več jutri.

— **Knez Semberijski.** Igralci slovenskega gledališča, se tem potom zahvaljujejo odboru za prirediteljev predstav »Kneza Semberijskega« v park-hotelu »Tivoli«, posebno na požrtvovalnem trudu g. prof. Kobala, gđc. Medičevi in vrlemu jezdnemu odseku »Sokola«, nadalje vsem onim ki so pripomogli do prireditve. Slavnemu občinstvu pa prav posebej za simpatije in obisk teh prirediteljev. V imenu slovenskih igralcev. — Danilo.

— **Veselica v Narodnem domu dne 17. avgusta** izkazuje 4500 K 72 v dohodkov. Omeniti moramo na tem mestu, da je sodelovala v paviljonu tudi ga. Pirkovičeva, predsednica ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda v Šiški. Do sedaj je čistega dobička 1089 K 1 v, plačati pa je še nekaj manjših računov, zato naj se zglase oni, ki imajo še kak račun čim prej pri g. Jakopiču, knjigovodu na Ribjem trgu. Po dohodkih računih in po določbah, sklenjenih pred prireditvijo veselice, pripade družbi sv. Cirila in Metoda 544 K 50 v. Dohodki blaginje so sledeči: Blagajna I. 365 K 60 v, blagajna II. in III. 384 K 80 v, paviljon za vino (ga. Pirkovičeva) 329 K 61 v, paviljon ge. Ponikvarjeve in ge. Pfeiferjeve 482 K 6 v, paviljon ge. Podkrajškove 292 K 30 v, buteljke 285 K 25 v, paviljon gđc. Komarove 280 K 63 v, paviljon ge. Jagrove in Zupanove 235 K 8 v, paviljon ge. Trškaneve 373 K 72 v, paviljon ge. županje dr. Tavčarjeve 296 K 48 v, paviljon ge. Nočeve 82 K 34 v, paviljon ge. Herenove 148 K 54 v, paviljon ge. Juvanove 104 K 26 v, pekel, kolo sreče 167 K 36 v, ples 45 K 43 v, srečolov gđc. Rohrmannove 439 K 96 v, Gospa Ponikvarjeva iz Trsta je izročila poleg tega še čisti dobiček 21 K 54 v od prodanih galanterij.

O. V. P. O. v Ljubljani.

Z Bleda. Gospa Lergetporerjeva prodaja nasproti Tönniesovi vili razglednice z blejskim gradom in z napisom v korist »Südmarki«.

Hudi železniški delavci. Iz Novega mesta se nam poroča: Večkrat se čujejo tudi v listih pritožbe o slabih plačah delavcev zaposlenih pri zgradbi belokranjske železnice. Za pridnega delavca so pri nekaterih podjetjih plače res sramotne. Ampak na drugi strani so tega krivi delavci sami. Kadar je izplačilni dan, tedaj je navada, da vprizarjajo ne samo eno noč, ampak kar po 3 dni trajajoče izgrede z nečloveškimi popivanji od gostilne do gostilne. Je več takih revežev, ki imajo doma lačno družino, ženo in kopico sestradih otrok. Toda namesto, da svoj trdo zaslužen denar vporabijo tudi za družino, ga po gostilnah zapravljajo dokler niso popolnoma suhi. Pa če bi samo pri tem ostalo. Preveč zavzete pijake jih zapeljuje tudi na pretepe in poboje, katerih slednjih je posebno veliko na Prelogah in okrog Semeča. V ponedeljek pa je nekaj takih junakov razgrajalo tudi po Novem mestu. Ko jih je v neki gostilni mestni stražnik opozoril k miru, so ga napadli in podrli na tla, tako da je moralorožništvo priti na pomoč. Enega so takoj odvedli na okrožno sodišče. Kaj bi bilo, če bi še več zaslužili?

Sličice iz belokranjskega življenja. Piše se nam iz Metlike: Pri nas se pripravljajo novo življenje. Ko poteče nova železnica, se bo začelo vse preminjati. Prva znamenja se že pojavljajo. S premenjenimi gospodarskimi razmerami postane tudi življenje drugačno. Doslej je bilo življenje tu v Beli Krajini precej idilično in, kar je bilo mnogim posebno po volji, nič se ni razvedelo po svetu. Tako pa ne bo več. Saj posebnih novic pri nas ni. Kaj je pa na tem, če gosp. kaplan Peter tri svoje Marijine device pri popoldanski nedeljski pobožnosti vsled nepokorščine, ker so šle zoper njegovo prepoved na kor, zapre v cerkvi Sv. Roka menda v samotni kotiček. Revce, med katerimi je bila tista, ki zastavo nosi, so prišle šele čez 10 minut vse objokane na prosto, ko jim je mežnar odprl vrata. Kaj pa je zaradi tega treba toliko govoriti? Gospod Peter so vendar vzvišeni nad vsak dvom in kranjski farovži so domovi kreposti. In prava reč, če je tisti debeli »gospod« črni las in gorečih laških oči na pragu unijske cerkve svojim devicam »pangelce« pripeljal in eno malo vščipnil. Puna je bila vendar mestno oblečena in ker je potem sedela tik »gospoda« in se ga trdo tiščala, pač ni vzrokov jezike brusiti. Pa šele ta naš ubogi Aron — Mojzesov brat — kaj mora ta revež pretrpeti. Ljudje krščanski — pomislite vendar malo,

Aron je pobožen in vnet katoličan, zdrav in krepak, v cerkvi drži roke sklenjene, kakor kak pater in gleda vedno na veliki oltar. Kaj bi se čudili, če imajo pobožne ženske tako zaupanje do njega in hodijo rade k njemu na brumne pogovore. Pa dobrega srca je, mehkega in dobrega srca. To vedo duhovniki, ki srkajo pri njem sladko kapljico in to ve tudi njegova bivša dekla in natakarka v Ozalju na Hrvaškem. Dobila je otroka in povabila svojega prejšnjega gospodarja, naj pride otročka pogledat. In Aron je tako dober gospod in pojde in še kaj denarja bo nesel seboj, že da ne bo sodnija imela nepotrebnih opravkov. Le ne malenkostni biti in v jajcih dlake iskati. Začenja se novo življenje v Beli Krajini in potrebno je, da se odvadimo malenkostnih nazorov in predsodkov!

Kinematograf »Ideal«. »Punčke male Hildice«, krasna veseloigra v 2 delih je včeraj kar najbolje ugajala gledalcem. Tudi drama »Zadnja pot« in ostale slike so prvovrstne. Velik smeh pa je vzbujal Maks Linder v filmu »Maks na ogledih«. — V petek Nordisk drama »Stara klop«.

Tržne vesti. Včeraj so bili na trgu prvi letošnji lešniki, katere so prodajali malo posodico po 10 v. Danes zjutraj so trije Vipavci pripeljali na trg 163 škatalj sadja in grozdja. Perutnine je bilo 45 kurnikov, 37 košar jajc, 162 košar domačega sadja, 15 škafov malinc, 3 voze pa krompirja. Piščanci so bili par po 2 K 40 v, race ena po 2 K 20 v, kokoši po 2 K 30 v, golobi po 50 v, kuni po 1 K, jajca pa po 8 v. Grozdje je bilo kg po 80 v, drobnejša jabolka po 2 v, debelejša pa od 3—4 v komad. Česplje so bile 4 za 1 v, slive po 2 za 1 v, breskve po 2 za 10 v, drobnejše hruške so bile 3 za 2 v, debelejša pa 3 za 10 v. Malince so bile kg po 44 v, gobe, katerih je bilo zopet precej na trgu so veljale posodica 36 v, kumare so bile po 10 v komad, zeljate glave tudi po 10 v, solata endivija je bila 3 za 10 v, druga pa 2 za 10 v. — Danes in včeraj je tržno nadzorstvo konfiskovalo 12 kg gob, ki so bile nagnite in črvice.

Žepni tatvini na trgu. Danes dopoldne je bila na trgu posestnica Ivan Podgorškovi iz Šmartnega pri Litiji iz žepa ukradena denarnica, v kateri je imela 8 K denarja, vdovi Ani Fijalovi iz Ljubljane pa denarnica z 10 K.

Konja splašila sta se danes dopoldne na Trnovskem nasipu Turkovemu hlapcu in pridirjala tako blizu Ljubljaničine struge, da je voz zdrsil v strugo in potegnil za seboj oba konja, katera sta se nekoliko opraskala in so ju morali izpreči, da so ju spravili zopet na nabrežje.

Semenj. Na današnji semenj je bilo prignanih 26 volov, 4 krave, 1 tele in 10 prašičev za rejo.

Narodna obramba.

Vsem udeležencem velike skupščine družbe sv. Cirila in Metoda. Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda je vložilo prošnjo na ravnateljstvo c. kr. državne železnice v Trstu za poseben vlak, s katerim bi se odpeljali dne 8. septembra ob četrti na enajst dopoldne skupščinarji s kolo dvora v Šiški proti Domžalam. O rešitvi te vloge poročali bodemo svoječasno. Radi hrane opozarjamo cenjene skupščinarje na to, da naj se pismeno priglase do 4. septembra pri podružnici družbe sv. Cirila in Metoda v Domžalah vsi tisti, kateri hočejo dobiti kosilo v kaki gostilni. Naznanijo naj, ali hočejo navaden obed, ali hočejo tudi tretjo jed, pečenko. Podružnica bo potem sama porazdelila goste po gostilnah, jim dala vidne znake in tako poskrbela, da bodo vsak primerno postreženi. Ker bo obed po zborovanju in se je nadejati mnogoštevilne udeležbe, naj na omenjeni način naroči obed vsak, sicer mu ne jamčimo, da je dobi. Popoldne ob štirih bo koncert. Na vrtu g. Kuharja bodo stregle rodoljubne gospe in gospodične v raznih paviljonih z jedjo in pijačo, dobilo pa se bo tudi zajtrk in gorko večerjo. — Povratek v Ljubljano ob 5. uri 32 min. ali ob 9. uri 47 min. ponoči.

Društvena naznanila.

Predsedstvo O. S. N. D. vabi v Ljubljani bivaajoče delegate včlanjenih društev na sestanek v kavarno »Evropo« dne 29. avgusta ob 2. popoldne.

Izlet na Barje priredi v nedeljo, dne 31. avgusta, Gospodarsko napredno društvo za šentjakobski okraj, da obišče svoje prijatelje Barjane. Sestanek pri Mokarju nasproti šole. Odhod ob 2. z Dolenjskega mostu. Vabijo se na izlet člani in prijatelji društva.

Jubilej »Zaveze učiteljskih društev«. Skleptom zadnje seje banketnega odseka znižala se je cena banketu za osebo na 3 K, kar so omogočile naše cenjene kolegije, ki so pod vodstvom strokovnjakinje gđc. Jerice Zemljanove prevzele vso pripravo in oskrbo banketa. Same bodo kuhale in stregle. Tako bo naš slavnostni banket res prav kolegialen in nobenega tovariša-tovarišice, ki se jubileja udeležijo, ne sme manjkati pri njem. Pošiljajte priglasbe do 1. septembra na naslov: **Dermelj, Gluhomernica.** — Tovariški pozdrav!

Podružnica S. P. D. v Litiji priredi v nedeljo izlet na Kum. Odhod iz Litije ob pol 6. zjutraj.

Iz Kamnika pri Preserju. Tema je dolgo časa ležala nad našim krajem, sonce resnice in pravice ni hotelo posijati izza Krima. Ljudstvo je taval v nevednosti, komaj se zavedajoč, da je človek, ne meneč se, da je suženj. V svoje mreže so nas hoteli zastrti, da bi nas uničili, pogotitli in nam požrli to, kar smo si priborili z delom svojih žuljavih rok. Pa vstal je Sokol, čil in krepak in uma bogat ter je zaklical: »Dosti je vaše gospodarstva, naveličali smo se verig in okov — mi hočemo luči in resnice!« In začelo se je ono veliko sokolsko delo, ki so ga delali že dolgo let drugod, in začeli smo koprneti za velikim ciljem Sokolstva. A mi ne govorimo praznih besed, mi hočemo dejanj in uspehov. Naš »Sokol« hoče 31. avgusta pokazati, kaj zmore enoletno — sicer težko — sokolsko delo, on hoče pokazati, da je v resnici »Sokol«. — Priprave za veselico so skoro že končane. Le še v telovadnicah krepki svoje telo in uri svoje gibce. — Spored objavimo prihodnjič. Na zdar!

Telovadno društvo Sokol v Škofji Loki opozarja na svojo javno telovadbo, združeno z ljudsko veselico, katero priredi v nedeljo, dne 31. t. m. na Štemarijih. Spored: I. Javna telovadba. 1. Proste vaje članstva. 2. Proste vaje ženskega naraščaja. 3. Vaje deškega naraščaja v dvojicah. 4. Orodna telovadba članstva. 5. Zaključna skupina. II. Ljudska veselica s plesom. Začetek ob pol 4. popoldne. Vstopnina 50 v. Pri veselici svira domača gasilska godba.

Kranjska gora. Dne 15. t. m. se je vršil v Kranjski gori cvetlični dan v prid podpornim društvom za slovenske visokošolce na Dunaju, Gradcu in Pragi. Tem potom se Osrednji vseidijaški podporni odbor v Ljubljani kar najljubše zahvaljuje slavnemu občinstvu, ki je, poznavajoč bedo slov. akademika v tujni, pripomoglo s svojo radodarnostjo, da je prireditelju uspela tako lepo. Čistega dobička je bilo 177 K 51 v. Dalje se zahvaljujemo cenjenim gđcam: Tinci Robičevi, Mici Černilovi, Ivanki Mrakovi, Neži in Franciški Jakeli, Pavli Budiškovi, Anici Zemljakovi in Malči Videnškovi za njihov trud in požrtvovalnost, slavnim Ciril-Metodovi podružnici in planiskemu društvu, da sti radevolje odstopili za ta dan svoje nabiralnice in vsem, ki so sodelovali pri naši prireditvi.

Krška vas. Tukajšnja Narodna čitalnica priredi dne 31. avgusta ob 2. popoldne v gostilni gosp. Josipa Kodriča ob priliki občnega zbora domačo veselico. Vabijo se člani, kakor tudi drugo narodno občinstvo, da se te prireditve udeležijo ter s tem pripomorejo društvu do boljšega obstanka.

Prosveta.

Zemljevid slovenskih pokrajin. Seja zemljepisnega odseka se je vršila 16. julija. Umrla sta izmed sotrudnikov dr. Cerin in Milan Pajk. Občinstvo zemljevid nestrno pričakuje. Delo se je zavleklo, a prevelika naglica bi ne bila umestna. Zemljevid je pa že ves postavljen in opravljajo se korekture. Matica misli, naj bo zemljevid praktičen; vsebuje zato ali geografsko ali politično ali zgodovinsko važne kraje. Pravilnost zemljevida bo obstajala v tem, da bodo imena na pravem mestu in da bodo oblike pravilne. Prvič je pri tem važno, kako imenujejo ljudje svoj kraj, drugič pride v poštev pravopis, tretjič šele zgodovinski razvoj imena. Kaj je ukrenil slavni deželni odbor glede krajevisja, dozdej ni Matici znano. Matica sama ima krajevisno gradivo, ki ga ureja g. Pleteršnik. Naravnost »kodeksa« naše toponomije s I. izdanjem zemljevida ni pričakovati. Odsek vpoštevava nasvet, naj bi se po možnosti zemljevid povečal na severu za 9 cm in za ravnotoliko na jugu. — Gospodje akademiki in vobče dijaki bi zlasti sedaj v počitnicah izdelovaltem zemljevidu v poedinih slučajih lahko šli na roke. — Načelnosti odseka prevzame g. dr. Jakob Zmavc. Zemljevidno delo pok. M. Pajka (del Gorenjske-Koroške) se izroči prof. Komatarju.

Književnost.

Kneževina Albanija. Zemljevid, ki ga je izdala tiskarna Freytag in Berndt na Dunaju, nam predločuje meje nove balkanske države. Zemljevid se dobiva v Narodni knjigarni za eno krono.

Novo politično meje balkanskih držav nam kažejo novi zemljevid, ki ga je ravnokar izdal kartografski zavod G. Freytag in Berndt na Dunaju. Zemljevid velja 1 K 20 v in se dobi v Narodni knjigarni.

Izpred sodišča.

Izpred porotnega sodišča v Novem mestu.

Novo mesto, 25. avgusta.

Ciganska prijatelja ponarejenega denarja.

Pod predsedstvom deželnosodnega svetnika Zmavca se je danes pričelo poletno porotno zasedanje. — Kot prvi slučaj prideta na vrsto dva cigana, Janko in Pavel Brajdič, obtožena zaradi razpečevanja ponarejenega denarja. Janko Brajdič je bil že pred petimi leti obsojen na 5 let težke ječe, ker se mu je dokazalo, da je lahkoverne ljudi v obljubljenih krajih slepomislil s tem, da jim je zagotavljal, da jim proti primerni nagradi poskrbi dobro ponarejenega denarja kolikor hočejo.

Nekateri so se take imenitne kupčije polastili, ciganu plačevali po manjših zneskih, ali pa tudi v blagu, zato so pa dobili — reklamne listke. V ječi se je Janko seznanil z glasovitima prijateljskima ponarejenega denarja, Antonom Stojcem in Staričem.

Letos spomladi se je Janko Brajdič držal okrog Sušice in Uršnih sel, kjer se je z drugimi cigani vdinjal za železniškega delavca. V tem času se je po novomeški okolici večkrat slišalo, da je ta ali oni nasedel na ponarejene petkronske tolarije. Toda storičnem niso mogli priti na sled. Začetkom aprila pa je Janko Brajdič prišel v Simičevo barako. Dal si je postreči s šnopsom, za kar je natarkarici izročil petkronski tolar. Natarkarica ni imela dovolj drobiža. Janko je bil takoj zadovoljen, da mu vrne kolikor ima pač drobiža, ostalo bo pa še zapil. Tolar je bil ponarejen. Medtem je Janko svojo srečo poskusil pri trgovcu Francetu Preglu na Uršnih Selih. Ko je cigan odšel, je Pregel že opazil, da je petkronski tolar ponarejen. Klical je cigana nazaj, a ta se ni zmenil za njegovo klicanje, ampak jo urno pobral v blizu stoječo gostilno Samidovo, kjer je bila med drugo cigansko družbo tudi njegova ljubica ter soobtoženi cigan Pavel Brajdič.

Kmalu pride v sobo trgovec Pregel, ki je cigana Jankota spoznal in mu odvzel pri njem »kupljene« hlače. Ker je bilo tisto popoldne izplačilo železniških delavcev, so bili v gostilni navzoči tudi orožniki. Ko je Janko izvolal orožnike, se jih je zbal ter naglo zbežal iz gostilne do ciganskega šotora. Zbežal je tako naglo, da ga zasledujoči Pregel ter orožniki niso dohтели in so ga dobili v šotoru, ko se je preoblačil.

V tem pa se je v Samidovi gostilni še nekaj drugega zgodilo. Pavel Brajdič je plačal svojo ceho s petkronskimi tolarijem. Ko je šla domača hči Berta s tem denarjem v oni konec, kjer so bili orožniki, je Pavel skočil za njo, ji vzel 5 kron, pa ji dal drugega, pravega; oni prvi je bil tudi falsifikat.

Zaprli so tri cigane: Jankota, Pavla in Alojzija Brajdiča. Janko je takoj prosil, naj Lojzeta izpuste, češ, da on ni nič kriv. Ko se je to dogladlo, so ga res izpustili. Janko pa si je v preiskovalnem zaporu izmislil podrobno izdelan, pa tudi izvršen načrt, ki ga je tedaj dni pozneje prostovoljno preiskovalnemu sodniku zaupal. Pravil je: Dne 2. aprila sem dobil v Toplicah pismo, v katerem mi Stojc poroča, naj grem v Kačjo rido, v gozdni oddelek, imenovan Žabjak, ondi stoji blizu znamenje »pod coko« dolina, v nji pa votlo drevo, notri najdeš v kunjavo zavito nekaj važnega zate. On, Brajdič, je res šel in tam vse tako našel, kakor je stalo v pismu. V kunjjo so bili zaviti 4 petkronski tolariji, 1 nož in kepa svinca. Tolariji so bili svetli kakor novi, in zaviti. Samo eden je bil bolj črn; tega in pa kepo svinca sem vrget proč. Tako sem v dobri veri, da so ti tolariji pravi in da mi jih je Stojc ali kdo drugi podaril, te tolarije tudi izdal. Dva sem sam izdal, enega pa sem dal Pavlu Brajdiču takrat v Samidovi gostilni, to pa zato, ker sem bil jaz premočen in sem se hotel doma preobleči, pa nisem mogel dobiti natarkarice, da bi našo ceho plačal. Ker tudi svoji ženi ne zaupam denarja, sem ga izročil Pavlu, naj on plača mojo ceho. Da pa je to res, navedem v dokaz, da se tisto pismo nahaja še v kamnolomu, kjer sem v tistem času delal. Preiskovalni sodnik temu

ciganovemu romanu ni mogel verjeti. Ker je Brajdič le trdil in vztrajal na tem, da se poišče pismo, je preiskovalni sodnik dal po orožnikih zadevo preiskati. Res so našli pismo na mestu, katerega je cigan navedel. — Istotako so tudi našli v Žabjaku drevo, ki odgovarja opisu v pismu. Preiskovalni sodnik mu je pa iz aktov dokazal, da Stojc ni Jože, ampak Anton.

Janko Brajdič se zagovarja tako drzno in spretno, da bi pravzaprav ne potreboval nobenega zagovornika. Če bi ne bilo prič, bi mu lahko vsakdo verjel. Priče obdolžuje, da lažejo, še celo preiskovalnemu sodniku, katerega so na predlog državnega pravdnika morali pod prisogo zaslišati kot prič, očita, da si je vse izmislil. Tudi je odklonil kompetenco tukajšnjega porotnega sodišča in zahteval delegacijo porote v Trstu.

Državni pravdnik je prepričan, da si je dal Brajdič to pismo pisati že med tem, ko je bil v preiskovalnem zaporu.

Hud je Brajdič na ciganko Marijo Brajdič, ki trdi, da je med cigani splošno znano, da Janko Brajdič sam dela ponarejeni denar.

Obravnavajo, ki se je predpoldne prekinila, se je popoldne nadaljevala. Obtožnico je zastopal dr. Kremžar; Jankota je zagovarjal dr. Slanc, Pavla Brajdiča pa nadsvetnik Smola.

Spričo izreka porotnikov je bil Janko Brajdič zaradi udeležbe ponarejenega denarja obsojen na 4 leta težke ječe; Pavel Brajdič pa samo radi prestopka goljufije na 5 mesecev strogega zaporu.

Višnjegorska Marijina devica detomirika.

Popoldne se je začela razprava proti Marijini devici Mariji Gros iz Višnje gore, ki jo javna obtožba dolži detomora.

Obtoženka je že dopoldne zunaj na hodniku uganjala hinavščino ter na porotnike skušala vplivati na ta način, da je rjula na ves glas. Isti špektakel je ponovila tudi ob času, ko so se porotniki o njeni krivdi posvetovali.

Marija Gros po domače Erjavčeva je 42 let stara, neprikupljive vnianosti. Svoje dejanje pripozna s sledečim zagovorom:

Kake štiri leta sem imela znanje s čevljariskim pomočnikom Jakobom Vidicem. Da bi se bila počela tudi še z drugimi moškimi, to je laž. Ko je mnogo mlajši fant prišel od vojakov na dopust, sva spolno občevala in tedaj sem postala noseča. Fant pa me je zapustil, pobral doto in odšel v Ameriko. Ko sem začutila v sebi plod, me je postalo strah in sram pred drugimi. Bala sem se matere in župnika. Da svoje pravo stanje prikrijem, sem materi rekla, da sem vodenična, ali pa da mi gobe rasejo v trebuhu in da sem se prehladila, ko sem na fajmoštrovi nji delala. Kuhala sem si razna zelišča, pa ne da bi hotela otroka spraviti proč, ampak, da mater prepričam, da sem vodenična ali pa gobava. Tako je prišel nesrečni dan 7. maja. Šla sem na stranišče in sedla. Nisem mislila, da bom porodila. Ko pa se od bolečin v želodcu sključeno pripognem, tedaj pade otrok z obrazkom na tla, pri čemer se je popkovina pretrgala. Vsa zmehšana pobohem otroka, ki je bil živ. **Da otrok ne bi zavpil in bi vpilja ne slišala mati, sem ga pobrala v predpasnik in ga k sebi stisnila.** Nato sem šla z njim na podstrešje, vzela robec, pa z njim otroku trdno ovila usta, nos in vrat. Otroka je odprl usta ter iztegal jeziček...

Predsednik: Torej ste imeli namen, otroka umoriti?

Obtoženka: Da!

Predsednik: Zakaj pa?

Obtoženka: Bila sem neumna, pa matere sem se bala in ker sem bila pri Marijini družbi, sem se zbalala tudi fajmoštra... Ko sem otroka skrila v podstrešje, sem šla doli. — Medtem je šla mati na stranišče in zapazila krvavo sled. Poklicala me je, naj grem tja in povem, kaj je to. Jaz sem ji odgovorila: Vidite mati, to so tiste »gobe«, ki so me mučile v trebuhu. Mati mi je verjela, in ko je nato odšla na polje, sem jaz šla zopet na podstrešje. Tu sem otroka še pogledala in videla, da je deklica. Zavila sem ga še v eno ruto. Tedaj že ni več gibal, pač pa je »še enkrat zaznil in pokazal jezik...«

Drugi dan, ko je mati šla v cerkev, sem otroka pobrala, ga zanesla v klet ter blizo kadi zakopala.

Ljudje so pa začeli kmalu sumiti. Babica je javila to orožnikom. Ko so orožniki prišli v hišo, je obtoženka tajila, da bi se bila sploh kdaj počela s kakšnim moškim. Izgovarjala se je zopet na »gobe« v trebuhu. Orožniki pa ji na te vrste »gob« niso verjeli in so jo dali po babici preiskati. Ta je našla, da je res pred kratkim porodila otroka. Pa še zdaj je tajila umor. Zadnjega maja šele je svojo krivdo priznala in šla v spremstvu sodne

komisije odkopat otroka. Otrok je seveda že bil nagnit.

Klerikalci so se že nekaj časa tolažili, da se bo Marija Gros »izmazala«. Pri razpravi navzoča izvedenca sta izjavila, da je bil otrok živ porojen, da mu padec (tudi če se je res izvršil) ni prizadejal smrtni ali sploh kakšne težje poškodbe, ampak da je smrt morala nastopiti šele po porodu z zadušanjem.

Županstvo ji je dalo seveda dobro spričevalo. — Državni pravdnik je porotnike še posebej posvaril, naj se ne puste voditi po vzgledu drugih porot, ki detomorilke enostavno oproščajo. Nad tem oproščanjem se je javnost začela že spodtikati.

Po 7. zvečer proglasi prvomestnik gosp. Ignacij Mrhar sledeči izrek: Prvo glavno vprašanje na umor zanikano, in sicer z 8 glasovi proti 4. Pač pa je potrjeno dodatno vprašanje zaradi prestopka po § 339. k. z., namreč, ker ob porodu ni na pomoč klicala babice in porod naznanila.

Ob pol 8. zvečer je bila razglašena obsodba: Marija Gros se hudodelstva detomora oprosti; pač pa zaradi prestopka po § 339. k. z. obsodi na 2 meseca strogega zapora. Ker pa je Marija Gros bila že od maja meseca v preiskovalnem zaporu in je tedaj že 1 mesec več sedela, kakor znaša kazen, se takoj oprosti.

Detomora oproščena »najstarejša Marijina devica« v Višnji gori, se je na vse pretege zahvaljevala nad tem nepričakovanim izidom dejanja, ki ga je sama priznala.

Izpred tukajšnjega porotnega sodišča.

Jetičen zavarovanec. Danes se je pričela pred ljubljansko poroto zanjimiva obravnavla, ki nam nudi lep odlomek iz življenja našega ljudstva. Gre namreč za neko sleparsko zavarovalno spekulacijo. Kot obtoženci nastopijo posestnika zakonska Franciška in Jože Možek, sedaj v Kamniku in bivši učitelj, sedaj zavarovalni agent nemške zavarovalne družbe »Alianca« Martinjak. Celo zadeva se je izvršila sledeče: V začetku letošnjega leta se je vrnil z Nemškega k svoji teti današnji soobtoženki Franciški Možekovi mlad fant Janez Berlec. Vrnil se je domov zaradi bolezni. Imel je jetiko in je bil popolnoma neozdravljiv. Pri Možekovih se je zglasil v mesecu aprilu zavarovalni agent, soobtoženec Martinjak, s katerim je napravil Jože Možek zavarovalno kupčijo. Zavaroval je njegovega 3letnega otroka. Pri tem je opazil Martinjak tudi jetičnega sorodnika in takoj se mu je pojavila misel, da bi se dalo s tem človekom kaj zaslužiti. Sporazumno z zakonskima Možek in z vednostjo mladega bolnika so napravili najprej zavarovalno ponudbo za 2000 K in sicer brez zdravniške preiskave zavarovanca. Te ponudbe pa zavarovalnica ni sprejela. To pa današnjih obtožencev ni odvrglo od nameravanega naklepa. Stavili so novo ponudbo in sicer za 5000 K in z pogojno zdravniško preiskavo. K zaupnemu zdravniku dr. Inerju, odnosno v njegovi odsotnosti k njegovemu zastopniku dr. Mahru pa ni šel Janez Berlec, marveč današnji obtoženec Jože Možek. Mistificiral je s pomočjo Martinjaka zdravnika in dobil povoljno spričevalo. Bilo je to dne 9. majnika. To ponudbo je zavarovalnica sprejela in že dne 15. majnika je dobil po pošttem povzetju Janez Berlec zavarovalno polico za 5000 kron in sicer v prid in korist svoji teti Franciški Možekovi. Čez nekaj dni je Berlec izročil polico svoji teti Franciški Možekovi in že dne 23. majnika je revež umrl. Možekova je zahtevala zavarovalnino, toda zavarovalnica se je hotela preje prepričati o vzroku smrti in sploh o raznih podrobnostih. Zavarovanec je umrl prehitro. Uvedla se je preiskava, ki je dognala kar smo zgoraj omenili. Pri današnji obravnavi vračajo krivdo obtoženci drug na drugega. Možek pravi, da je načrt zasnoval in izvršil prebrisani Martinjak, »oberinšpektor«. On je bil le njegovo slepo orodje. Žena je tako neumna kot pravi, da o tem nič ne ve. Ona nič ne ve, nič ne razume, branila pa se je in bi bila rada prosta. Martinjak pa trdi, da on ni vedel, da gre v tem slučaju za onega jetičnega sorodnika, katerega je baje samo enkrat videl pri Možekovih, marveč za nekega drugega, ki je dober delavec in neke vrste lesni agent ter zasluži na dan do 10 kron. Za tega dozdevnega zavarovanca je dal tudi priporočilo in obrazec za zdravnika, kar pa je Možek zlorabil, pustil preiskati sebe in zavaroval svojega jetičnega sorodnika. Izpovedbe obtožencev si torej popolnoma nasprotujejo. — Kot prva priča je bil zaslišan dr. Mahr, ki je potrdil, da je res preiskal kot namestnik dr. Inerja današnjega obtoženca Možeka, katerega je smatral za

Berleca, ker mu je ta izročil vizitko Martinjakovo in zavarovalni obrazec, glaseč se na ime Berlec. Bil je mistificiran, toda to njega nič ne briga, če se zavarovalnica zadovolji s tako pomankljivo kontrolo, je njemu tudi prav. S tem je bila dopoldanska obravnavla prekinjena in se nadaljuje popoldne ob 3.

Razne stvari.

* **Kuga v Rusiji.** Iz Astrahana poročajo: V neki vasi v Kirgiški stepi je v dveh rodbinah umrlo šest oseb za kugo.

* **Velika poneverba.** Iz Petrograda poročajo: V žitnem oddelku petrogradske banke so zasledili poneverbe, ki presegajo pet milijonov rubljev.

* **Železniška nesreča.** Iz Schneidemühla poročajo: D - vlak proge Dirschau - Berlin je skočil s tira. — Zadnji voz se je prevrnil. Ena oseba je bila usmrčena, dve osebi težko ranjeni, več oseb pa lahko.

* **L. A. Nekrasov,** brat ruskega pesnika, je umrl na svojem posestvu Korabasi v jaroslavski guberniji. Star je bil 80 let. To posestvo je pripravljal njegov brat s kartami od kneza Galicyna.

* **Čez tisoč otrok pomorili.** Iz Filadelfije poročajo: V tukajšnjem gineakološkem zavodu so aretirali dva zdravnika in dve strežnici, ki so na sumu, da so delali »angelčke«. — Baje so v zadnjih štirih letih pomorili več nego 1000 otrok.

* **Tarnowska — umorjena.** Iz Petrograda poročajo: Policijska preiskava glede smrti pevke Tarnowske, nečakine grofice, je končana. — Dokazalo se je, da se je izvršil roparski umor. Ukradeni ji je bilo dragocenosti za več nego 300.000 K.

* **Špijoni.** Iz Jaroslava poročajo: Policija je tu aretirala štiri špijone. Eden od njih je bil nastavljen kot natakar v kantini trdnjavske artilerije. Njegov sin dela kot zidar pri vojaških zgradbah; tretji špijon je potoval po okolici kot romar.

* **Strela udarila v smodnišnico.** Iz Leride na Španskem poročajo, da je med veliko nevihto udarila strela v neko privatno smodnišnico. Nastala je eksplozija. Ena oseba je bila usmrčena, 35 oseb pa deloma težko, deloma lahko ranjenih. Škoda je velika.

* **Porodniška stavka.** Iz Berolina poročajo: V nedeljo so na socialnemodemokratičnem shodu razpravljali o porodniški stavki. Govornice Klara Zetkin in Roza Luxemburg sta govorili proti. Zdravnik dr. Moses, pristajš neodemokratične stranke, ki se je pridružil socialnemodemokratični stranki, se je zavzemal za porodniško stavko, to se pravi naj ženske več ne rode. Navzoče ženske so mu burno pritrdjevale.

* **Nesreče v gorah.** Iz Toblach poročajo: Včeraj so našli truplo sina ravnatelja »Wiener Bankvereina«, Markusa, ki so ga že več dni pogrešali. Pred osmimi dnevi se je ponesrečil na Monte Cristallo. — Iz Curiha poročajo: 23letni Janez Bahner iz Interlakna se je pri partiji na Silberhorn pred očmi svojega očeta in svojega brata ponesrečil ter se ubil. Oče in brat sta spravila truplo v dolino.

* **Francoski antimilitaristi.** Iz Pariza poročajo: Pri nedeljski vojaški budnici je prišlo opetovano do ekscesov, ki so jih povzročili antimilitaristi. Ekscedenti so izruvali kandelabre ter z njimi razbijali hišne duri in okna. Streljali so tudi z revolverji, vdrli v več kavarn ter demolirali vse, kar so dobili v roke. Razrušili so tudi eno policijsko postajo. Še le ko je nastopilo 3000 policistov, je nastal mir, toda pozneje je prišlo zopet do manjših spopadov.

* **Usoda nune.** Iz Rima brzojavljajo: Pred tremi dnevi so našli na savbišču pred Porto Pio truplo neke 50letne ženske, ki je bila oblečena v nunsko obleko. Bila je sestra Evalija kongregacije hčera božjega odrešenika, Marija Wenzl, ki je bila rojena na Moravskem. Na Dunaju je bila šivilja in je prišla leta 1903. v Rim, kjer je vstopila v omenjeni red. Nato je živela nekaj časa v samostanih tega reda na Dunaju in na Ogrskem in je prišla l. 1908. v Rim. Že nekaj časa je kazala znake blaznosti. Pred tremi dnevi je izginila iz samostana. Izvršila je samomor.

* **Plin je eksploziral.** Iz Berolina poročajo: V Bielefeldu se je v ponedeljek zvečer dogodila težka eksplozija plina. Ko sta se dekorater Busch in njegova žena vrnili v svoje stanovanje, je bilo to vse polno plina. Njuna 19letna hči je ležala mrtva v kuhinji. V veliki vznemirjenosti je oče prižgal ugalizalo, naker je plin eksploziral. Gospa Busch, ki se je nagnila čez hčerko, je bila takoj vsa v ognju. Njena obleka je zgorela, ona sama pa se je nevarno opekla na rokah, glavi in vratu. Strop sobe se je podrli, od strehe je bilo 150 kvadratnih metrov razrušenih. Busch ni bil

poškodovan. Dognali so, da je hči iz nesrečne ljubezni izvršila samomor.

* **Pretep dveh štabnih častnikov v vlaku.** Neka dunajska korespondenca poroča, da se je v nedeljo v restavracijskem vozu na železniški progi Trst - Dunaj dogodil vznemirjajoč prizor. Dva častnika generalnega štaba, podpolkovnik in stotnik, sta se med vožnjo sprla ter se naposled še stepla. Med pretepom je dal stotnik podpolkovniku zaušnico, naker je ta hotel potegniti sabljo, ki pa jo je pri vstopu v voz odložil. Ker ni mogel sablje takoj najti, je hotel potegniti revolver, kar pa so mu zabranili civilisti. Oba častnika sta nato takoj odšla iz voza in na postaji Semmering tudi iz brzovlaka. Postajena čelnik je zadevo brzojavno sporočil dunajskemu poveljništvu, ki je takoj uvedlo preiskavo.

* **Roparski napad na železniški vlak.** Iz Lvova poročajo: V ponedeljek ponoči je bil na postaji Sichow, tri postaje od Lvova, izvršen roparski napad na brzovlak ki vozi in Stanislava. V vlaku se je kar naenkrat oglasil signal za skrajno silo. Ko se je vlak ustavil, so roparji obkolili strojevodjo in kurjača ter jima grozili z revolverji. Več drugih roparjev je hotelo udreti v poštni voz, toda uradnik je voz od znotraj zaprl. Roparji so proti vlaku izstrelili 30 strel, vendar pa so razdrobili le par šip. Sprevednik Jurkewicz je tudi začel streljati na roparje, ki so naposled pobegnili. Šele čez par minut sta se strojevodja in kurjač nekoliko opomogla od strahu. Vlak je imel eno uro zamude. O roparjih nimajo še sledu.

* **Kolera.** Iz Bukarešte poročajo: Kolera se v Rumunski zelo širi. Oficijalno označujejo število mrtvih s 1000, obolelih pa s 3000; vendar pa niti te številke ne odgovarjajo resnici. Tako objavlja »Adeverul« poročilo nekega vojaka, v katerem pravi, da je samo v 6. diviziji 2. kora umrlo čez 1000 vojakov. 19. artilerijski polk je imel na en dan 30 smrtnih slučajev; 15. artilerijski polk 89; 4. in 28. pehotni polk po 100 smrtnih slučajev. Sedem kavalristov, ki so oboleli na kolero, je padlo raz konja in so umrli po kratkem smrtnem boju. Neki major, ki je zbolel na kolero, je izvršil samomor. Tudi drugi rumunski listi objavljajo dan na dan dolge sezname umrlih za kolero. Uradne navedbe ne zadoščajo. — Iz Sarajeva poročajo: V Sarajevu ni bilo kolere in tudi v drugih okuženih krajih pojema bolezen. Samo v Bjelini so se pojavili novi slučajji bolezni. V Vidovcih sta zbolela neki oče in njegov sin. V Brčki in okolici se dne 25. avgusta ni pripetil noben nov slučaj kolere. Samo v Brčki so zbolele zopet tri osebe na kolero. Dva bolnika sta ozdravela, štirje pa umrli; torej je še devet bolnih.

* **Maščevanje slikarja.** Nekega bogatega, toda zelo lakomnega italiskega plemiča je pred nedavnim prav pošteno potegnil neki slikar. Plemič se je hotel dati portretirati in se je obrnil na slikarja, ki je bil ravnotako znan kot velik umetnik, kakor kot velik zapravljivec. Umetnik je zahteval za portret 60.000 lir, dočim mu je pa plemič hladnokrvno ponudil 5000 lir. Umetnik, ki je bil ravno v denarni stiski, je ponudbo sprejel, toda izgovoril si je, da dobi denar naprej in da mora naslikati le obraz, v slučaju tudi le del obraza. Naročnik je pogoje sprejel, prosil pa je, naj se slika razstavi na kak razstavi. Slikar je spravil denar ter se natihoma smejal. Ko mu je plemič enkrat sedel, je umetnik izjavil, da se mu ni treba več k njemu truditi, ker si je najznačilnejše znake njegovega obraza že zapomnil. Že čez štiri tedne je dobil plemič od slikarja povabilo, naj pride pogledat svoj portret na razstavo. Veselo je šel plemič na razstavo. Že pri vhodu je čakal nanj slikar, predstavil ga večjemu številu učenih mož ter ga naposled vedel k njegovemu portretu. Na velikem platnu je paradirala velika bradavica plemičevega nosa. Vsi pogoji so bili izpolnjeni. Slikar je v resnici naslikal del obraza. In vsi so morali priznati, da je bila slika v resnici umetniška. Seveda ni bila slika razstavljena na umetniški razstavi, temveč na razstavi anatomske - patoloških preparatov.

* **Ministra je hotel zapreti.** Ogrski pravosodni minister dr. Baloh je podoben novi metli, ki dobro pometala, ali pa bi vsaj rada dobro pometala. Ta mož uporablja letošnje poletje, mesto da bi vžival običajne počitnice, za to, da nadzoruje posamezna sodišča. Novi mož pa svojega obiska sodnijam ne naznanja naprej, kakor to storijo drugi ministri, da bi se jih častno sprejelo, ampak Baloh pride nenadoma in tako neljubo preseneti marsikaterega sodnika. Nedavno pa je ob neki taki priliki bil tudi minister zelo neljubo presenečen. Nekega dne zgodaj v jutru je vstopil v borno sodnijsko »palačo« v nekem majhnem mestu. V pisarnah

je vladala velika samota in še le po daljšem času je našel minister nekega slugo, ki je z vsjo strogostjo in natančnostjo pometal sobane in se kratkočasil s tlačanjem svoje pipe. Precej osorno je sluga nahrulil starega gospoda, kaj da ima opraviti v teh svetih prostorih. Minister mu je samozvestno odgovoril: »Jaz sem minister Baloh!« Sluga se je gospodu na to le hudomušno nasmejal. Stari sluga, ki je že nad 30 let pometal sodnijske prostore in še nikdar v svojem življenju ni videl živega pravosodnega ministra, je bil prečkan, da ima pred seboj gosposkega goljufa in ga je pozval, naj takoj brez obotavljanja zapusti sodnijo. Minister mu je zopet odgovoril: »Jaz sem minister Baloh!« Sluga pa je zavpil: »Jaz pa sem minister Tisza!« in poklical je žandarja, da naj predznega vsiljivca prime in zapre. K sreči je prišel v tem času v urad neki uradnik, ki je ministra spoznal in ga rešil, da ga res niso zaprli.

Telefonska in brzojavna poročila.

Bilinski pri cesarju.

Išl, 27. avgusta. Danes ob 11. dopoldne je sprejel cesar skupnega finančnega ministra Bilinskega v avdienci. Tekom svojega bivanja v Išlu bo cesar sprejel še grofa Berchtolda, grofa Stürgaha in grofa Tiszo.

Dunaj, 27. avgusta. Cesar je sprejel danes skupnega finančnega ministra v poldrugourni avdienci. Poročal mu je glasom oficijoznega komuniqueja o tekočih zadevah. Jutri sprejme cesar notranjega ministra Heinolda v avdienci.

Ruski veleposlanik pri cesarju.

Išl, 27. avgusta. Cesar je sprejel včeraj ob 11. dopoldne ruskega veleposlanika Giersa v polurni avdienci. Cesar mu je lastnoročno izročil veliki križ reda sv. Stefana. Cesar mu je tudi poročil, da ga bo pri otvoritvi ruske kapele povodom odkritja spomenika v spomin bitke pri Lipskem zastopal prestolonaslednik.

Deželnozbornske volitve na Češkem.

Praga, 27. avgusta. V zadnjem času storjeni poskusi, da se strnejo vse češke stranke za prihodnje deželnozbornske volitve, so se za sedaj izjalovili, ker so se izrekli Mladočehi proti skupnemu nastopu s češkimi radikalc.

Komisija na Češkem.

Praga, 27. avgusta. »Pravo ludo« poroča: Vsed štedljivosti, ki jo je zapovedala upravna komisija na Češkem, je izbruhnila prava lakotna stavka strežnikov in strežnic v deželni norišnici v Bohnicu. Dvaintrideset uslužbencev se je obrnilo na upravno komisijo s prošnjo za izboljšanje hrane. Ko so dali predvčerajšnjem osebo za večerjo samo grahovo juho, je prišlo do razburljivih prizorov. Včeraj je šlo posebno odposlanstvo k upravniki komisiji prositi za izboljšanje hrane. Če se tej prošnji ne ugodijo, groze z resnimi konsekvencami.

Češki Nemci in vlada.

Dunaj, 27. avgusta. Danes so se pričela pogajanja med vlado in nemškimi poslanci s Češkega v zadevi chomutovskih resolucij. Deputacija poslancev je prišla ob 11. dopoldne k ministrskemu predsedniku Stürgahu; konferenca se popoldne nadaljuje. Od uspeha teh konferenc je pred vsem odvisno kako stališče bo zavzela plenarna seja nemškega Nationalverbanda, ki se sestane v petek. Da bi Nationalverband že sedaj sprejel resolucije in sklenil opozicijo proti vladi, ni verjetno. Gotovo pa je, da bodo nemški poslanci poskušali vplivati na vlado, da se ukloni nemškim zahtevam in pred vsem odstrani Nemcem neljubega cesarjevega namestnika kneza Thuna.

Zaradi električnega toka.

Dunaj, 27. avgusta. Med dunajsko občino in občinami Baden, Mödling in drugimi se vrše sedaj pogajanja zaradi oddaje električnega toka iz dunajske elektrarne. Dunajska občina hoče oddajati električni tok za železnico Dunaj-Požun ter hoče pri tej priliki preskrbeti tudi ob tej železnici ležeče kraje z električno energijo. Tekom treh do štirih let naj bi se oddala električna energija tudi vseh pokrajini med Dunajem, Dunajskim Novim Mestom, Donavo in Dunajskim lesom. V kratkem preide namreč elektrarna Splošne družbe za proizvajanje električnega toka v last občine. Kar se tiče elektrifikacije mestne železnice, bi imelo nadaljne zavladačevanje morda za posledico, da izstopi dunajska občina iz komisije za prometne naprave.

Angleški veleposlanik na Dunaju.

London, 27. avgusta. Uradno se zadržuje, da je zaprosil na Dunaju Cartwright za odpoklicanje samo iz privatnih in zdravstvenih razlogov.

Perzijski regent.

Dunaj, 27. avgusta. Včeraj je došel sem perzijski regent Nasr el Molok na poti iz Svice v svojo domovino.

Obtožba proti Dojčiću.

Zagreb, 27. avgusta. Državno pravdnštvo je raztegnilo obtožbo poleg na hudodelstvo poskušenege umora tudi na razžaljenje Velikanstva in članov cesarske hiše, ki je je zagrešil baje z nekim govorom v Ameriki ter na motenje javnega miru. Največja kazen za kumulacijo teh hudodelstev je na Hrvaškem 20-letna ječa.

Revirement.

Petrograd, 27. avgusta. Ker je določeno dosedanj ruskim poslanik v Bukarešti Sebekov za veleposlanika na Dunaju, pride na njegovo mesto ruski poslanik v Perziji Poklovskij. Sofija, 27. avgusta. Kakor se zatrjuje na uradnem mestu bo odpoklicala bolgarska vlada svojega poslanika v Petrogradu Bobčeva ter pride na njegovo mesto generalisimus Dimitrijevič.

Rusija in Francoska.

Pariz, 27. avgusta. Uspehi pogajanj ruskega in francoskega generalnega štaba je, da je rusko vojno ministrstvo sklenilo, zgraditi tri nove trnjave na meji proti Nemčiji in Avstriji.

Nemiri na Kitajskem.

Sangaj, 27. avgusta. Pri Nankingu so se vršili zadnjih deset dni hudi boji. Glasom zadnjih poročil obkoljujejo severokitajske čete mesto ter so vzele goro Kurku, ki tvori ključ mesta.

Sangaj, 27. avgusta. Danes zjutraj se je vdalo mesto Nanking vladnim četam. Boji zadnjih dni so bili izredno krvavi.

Japonska v Južni Mandžuriji.

Petrograd, 27. avgusta. »Novoje Vremja« piše k stališču Japonske v Južni Mandžuriji: Japonska kolonizacija Južne Mandžurije je uspeša že tako daleč, da mora veljati Južna Mandžurija za japonsko kolonijo. Politično ravnotežje, ki je osnovano na identiteti ruskih in japonskih interesov v teh pokrajinah, je moteno. Rusija ne more biti nema priča take japonske smeri.

Petrograd, 27. avgusta. Šef generalnega štaba amurskega okraja Savič, je imenovan za poveljnika v Vladivostoku in za poveljnika četrtga sibirskega armadnega zbora.

Mehika.

Mehika, 27. avgusta. Odposlanec Lind se vrne v Washington. Zadnja pogajanja niso kazala nobenega znaka, da bi Mehika odnehala.

New York, 27. avgusta. Kako napeto je razmerje med Zedinjenimi državami in Mehiko je videti tudi iz tega, da je šef generalnega štaba Zedinjenih držav odpovedal svojo udeležbo na nemških manevrih ter svojo odpoved direktno utemeljil z napetim razmerjem med Zedinjenimi državami in Mehiko.

Zedinjene države in Mehika.

Washington, 27. avgusta. Mehikanski predsednik Huerta je prosil predsednika Zedinjenih držav Wilsona, da naj odloži poslanico kongresa. Wilson je prošnji ugodil v toliko, da se poslanica prečita šele danes.

Dogodki na Balkanu.

Srbija in Črna gora.

Belgrad, 27. avgusta. Med srbsko in črnogorsko vlado je prišlo glede meje do sporazuma, tako da se je pričelo sedaj delo za definitivno določitev meje. Črna gora dobi mesta Djakovico, Plevlje in Peč.

Srbski in bolgarski ujetniki.

Belgrad, 27. avgusta. V petek se vrši pod vojaško kontrolo v mejnem kraju Sukovo izmenjava srbskih in bolgarskih vojnih ujetnikov.

Turki na Bolgarskem.

Bukarešta, 27. avgusta. Turško prebivalstvo severne Bolgarske, zlasti iz podonavskih pristanišč se izseljuje na Rumunsko. Dne 22. t. m. je dospelo v Siistrio 750 turških rodbin in 25. t. m. je prispelo tja 1500 turških ubežnikov. Ker prihajajo vsi ubežniki iz krajev, kjer vlada kolera, morajo vsi prestopiti karanteno.

Bolgarska in Turčija.

Carigrad, 27. avgusta. Kljub bolgarskim dementijem se potrjuje vest, da se Načovič direktno pogaja s turško vlado. Pogajanja se ne tičejo več Odrina, ker smatrata obe vladi to vprašanje za rešeno.

Romuni na Bolgarskem.

Sofija, 27. avgusta. Rumunške čete so že skoro popolnoma zapustile bolgarska tla. Danes prestopi mejo zadnji rumunski vojak. Uprava rumunskih železnic upa, da bo mogla uvesti do konca avgusta normalni promet.

Ljubljanskemu meščanstvu!

V dneh od 4. do 8. septembra t. l. praznuje Zaveza avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev svojo petindvajsetletnico. Tedaj pride v Ljubljano vse napredno učiteljstvo, udeležijo se pa našega jubileja tudi zastopniki vsega slovanskega učiteljstva. Vsem tem svojim milim tovarišem in tovarišicam ter dragim slovanskim gostom moramo preskrbeti prenočišča.

Uvažujoč naklonjenost ljubljanskega meščanstva do naprednega slovanskega in slovanskega učiteljstva, ga s tem vujdu prosimo, naj nam blagovolji javiti, ali mu je mogoče, za one slavnostne dni prepustiti nam nekaj prenočišč.

Prijave, ki jim blagovolite dostaviti, ali dobimo prenočišča brezplačno ali proti primerni odškodnini ter za katere dneve, so nam na razpolago, prosimo poslati (po dopisnicah) do 1. septembra t. l. na naslov: Ludovik Dermelj, učitelj v Ljubljani, gluhonemnica.

Vodstvo Zaveze.

Slovenci! Slovenke!

Prvega oktobra poteče 50 let, kar je prvi Sokol na slovanskem jugu razprostrl svoja junaška krila nad belo Ljubljano.

Odveč bi bilo poudarjati kakega pomena je Sokolstvo za naš mali slovanski narod, odveč bi bilo poudarjati, koliko da je v tej dobi slovensko Sokolstvo storilo za Slovenstvo. Zlasti v zadnjem desetletju se je Sokolstvo začelo močno razvijati, njegovo delo se množi, pa tudi čimdalje bolj pogloblja. Intenzivno notranje delo, kakor tudi vnani nastopi pa zahtevajo izdatnih gmotnih sredstev. Slovenski Sokolski Zvezi naraščajo od dne do dne večji stroški — od včlanjenih društev, ki jim člani večinoma niso premožni, pa ne more zahtevati takih organizacijskih prispevkov, da bi krili vse izdatke Zveze.

V bližnjem času nas čakajo velike naloge! Zlasti pa bosta zahtevala velikih sredstev III. slovenski vse-sokolski zlet v Ljubljani, prevažna ta prireditel ter mednarodna telovadna tekma v Parizu, kjer bo našim sokolskim borcev brati sijajno mesto, pridobljeno na prejšnjih tekmah evropske mednarodne telovadne Zveze.

Slovenci! Slovenke! Prvič po preteku polstoletja se slovenski Sokol sam obrača do vas za posebne prispevke.

Dne 14. septembra 1913 priredi Slovenska Sokolska Zveza po vsem Slovenskem cvetlični dan. Segajte marljivo po cvetkah, ki jih bodo razpečavale slovenske Sokolice, žrtvujte, kolikor morete, da pripomorete Sokolu, laže vršiti prevažno nalogo sokolsko.

»Na zdar!«

Predsedstvo Slovenske Sokolske Zveze.

Zahvala.

Odbora za prireditev kongresa narodnih strokovnih organizacij in velike narodne veselice v dneh 15., 16. in 17. avgusta, sta v prijetnem položaju, da izrečeta s tem potom najiskrenejšo zahvalo vsem, ki so na ta ali oni način pripomogli k tako sijajnemu uspehu vseh prireditel.

Posebno zahvaljujemo vse gg. poročevalce in poročevalke na njih vzorno sestavljenih poročilih na kongresu. Dalje vse zastopnike raznih strokovnih društev, kateri so radevoljno prihiteli na sodelovanje z vseh krajev domovine slovanske z željo in trdnjo voljo, da ponese sadove te prireditve med narod slovanski.

Iskrena zahvala velja vrlim tržaškim Slovencem posebno N. D. O., na njih velikanski udeležbi, ki je dala kongresu poseben poudarek.

Dalje zahvaljujemo vse cenjene narodne dame na sodelovanju pri veliki narodni veselici, posebno še gospo županjo Franjo dr. Tavčarjevo.

Zahvaljujemo cenjene darovalce krasnih dobrot in cvetlic ter narodno občinstvo ki je vse prireditve posetilo v tako ogromnem številu.

Vso to zahvalo izrekamo z željo in upanjem da seme, zasejano v dneh 15., 16. in 17. avgusta 1913 rodi zdrav in dober sad za boljšo bodočnost slovanskega naroda.

Ljubljana, 25. avg. 1913.

Za kongresni odbor:

Dr. Vladimir Ravnihar,
predsednik.

Za meselični odbor:

Rudolf Juvan,
predsednik.

Zahvala.

Telovadno društvo »Sokol« v Novem mestu si šteje v svojo častno dolžnost, da se na tem mestu javno najiskrenejšo zahvali vsem onim p. n. činiteljem, društvom in posameznikom, bratom Sokolom in vsemu drugemu občinstvu, gostom in domačinom, ki so na ta ali oni način pripomogli, da se je njegova 25letnica vzlic neugodnemu vremenu praznovala tako sijajno.

S svojo iskreno, bratsko zahvalo združuje društvo zaeno prošnjo, da se prizna njegova dobra volja tudi pri manj povoljnih posameznostih cele prireditve, ki morda temu ali drugemu udeležencu niso povsem prijale in ki bi bile gotovo izostale, da nam je bilo naklonjeno za slavnost »jasno nebo« naše lepe Dolenjske.

Zavedali smo se, kako velika je moč sokolskega prepričanja, kako jeklena vztrajnost pravega Sokola in prave Sokolice, ki se ne straši nobene žrtve, ker sploh ne pozna — strahu.

Posebno zahvalo izrekamo predsedstvu »Slovenske Sokolske Zveze«, ki je uvaževalo praznik našega društva ter s svojim pozivom združilo v našem mestu tako veličastno število Sokolov, kojih udeležba je šele dala naši prireditvi ono veliko pomembnost, oni veliki sijaj. Polni hvaležnosti smo zlasti še našemu odličnemu načelniku »Slovenske Sokolske Zveze« br. dr. Murniku.

Njegovemu vzornemu sokolskemu delu se ima slovensko Sokolstvo zahvaliti v prvi vrsti za vse sijajne uspehe zadnjih let in tudi to pot je njegova jeklena vztrajnost in mirnost podžgala telovadce in telovadke ter fascinirala občinstvo, da so kljubovali največjemu neurju tako mirno, polni navdušenja. Slava in hvala mu!

Naravnost presenetljivo in z ozirom na velike zapreke nepričakovano je bilo število bratskih Sokolov iz kraljevine Hrvaške. Spoznali smo, kako velika in silna je vez, ki nas spaja — vez krvi in skupnih vzorov.

Naša vroča bratska zahvala velja častnemu odposlanstvu »Hrvaške Sokolske Zveze« pod vodstvom podstaroste br. Hanuša in br. Mahoriča ter zastopnikom sokolskih društev Zagreb, Karlovec in Opatija-Volosko in enako srbskim Sokolom župe krajiške za tako množstvenen poset pod vodstvom brata dr. Budisavljevića in za slikoviti ter navdušeni nastop na telovadišču pod vodstvom br. Metikoša. Živeli bratje! Na svidenje!

Istotako mil nam je bil prihod brata Štepaneka, zastopnika češkega Sokolstva, ki je in ostane naš svetel vzor in za vse čase. Na zdar!

Srčna zahvala vsem bratom Sokolom, ki so osebno prihiteli na naše slavje, med katerimi smo pozdravljali mnogo za naše društvo prezaslужnih bivših članov in ustanoviteljev, kakor brata Klinca, Mlakarja in druge ter i onim, ki so se s pismeni ali brzojavnimi pozdravi spominjali našega praznika kakor dr. Rozina (prvi naš starosta), Luka Svetec (častni član), Sakser v Ameriki in drugi.

Vse je tekmovalo v našem mestu, da se naša slavnost čim lepše izvrši: zlasti narodno ženstvo, staro in mlado, od nasega vrliga župana Rosmana pa doli do poštenega priproste ga moža, ki si služi svoj kruh z žužjevo roko.

Vsem našim someščanom, brez razlike stanu, izrekamo srčno zahvalo, želeč iskreno, da bi se vedno tako zvesto družili pod častnim praporom našega društva.

Posebna hvala še naši ljubeznivi kumici, premilostljivi gospe dr. Slančevi, in narodnemu ženstvu za dragocen spominski trak.

Pripravljalni odbor pač ne bi bil v stanu izvršiti vsega, da ga ni podpirala vseobča naklonjenost tako bodisi s strani mestne občine, Narodne čitalnice, kakor tudi s strani poštovnih valnih posameznikov. Posebno iskreno pa se zahvaljujemo za obili trud pri obširnih pripravah, ki jih je slabo vreme podedovalo, našim ljubeznivim damam. Njih neprecenljiva požrtvovalnost in navdušenost in narodna zaveza nam daje poročstvo zagotovljenega uspeha! Ob priliki svojega jubileja je društvo sprejelo od več strani tudi izdatnih daril v denarju, za kar se tem potom darovalcem najvdanejšo zahvaljuje.

Bratje! Čutimo, kako se je v nas okrepila moč in utrdila nada v Slave slavo ob pogledu na vaše številne falange. Iz vaše moči in zavesti zaplaj je nov tok svetega ognja v žile našega ljudstva. To čutimo, to hočemo negovati do ciljev, ki so nam edini in sveti! To vam bodi najlepša zahvala!

Na zdar!

Odbor novom. Sokola.

Za kratek čas.

Dva resnična dogodka.

Pred pošto stojita dva kmeta, eden bolj, drugi manj inteligenten ter gledata Babičev pogreb.

Manj inteligentni kmet: Kako pa to, dopoldne so imeli Čuki rdeče, zdaj pa imajo črne čepice?

Bolj inteligentni: Zdaj so v trauer.

Sokol iz Štepanje vasi koraka proti »Narodnemu domu« v štiristopih, samo v zadnji vrsti so samo 3 Sokoli. Ko sliši neki Čuk glas rogov, pridrvi iz gostilne še ves masten okrog ust, si obriše usta z rokavom in stopi v zadnjo vrsto. Povedati so mu morali, da čuk ne spada med Sokole.

Prečitane časopise v šent-jakobskem okraju

sprejema vsako sredo zvečer od 7. do 8. ter vsako nedeljo dopoldne od 11. do 12. »Gospodarsko napredno društvo za šentjakobski okraj« v društveni sobi, Vožarski pot 4, da jih potem odda ljudem, ki drugače ne pridejo do branja, pa radi bero.

Naprednjaki, spominjajte se pri vsaki priliki „Narodnega sklada“, in nabirajte prispevke zanj!

Darila.

Upravništvu naših listov so poslali:

Za Ciril-Metodovo družbo: Fran Mercina iz Vipave 11 K, darovalo omizje gostilne »Hrovatin« v Vipavi v čast spominu velikega dobrotnika Fran Babiča; Malči Vrenkova, nabrala v domači družbi povodom pogreba gosp. Babiča 6 K 15 v; Fran Planinec, višji revident južne železnice v p. 10 K, mesto venca na krsto prijatelja Babiča, in rodbini Peter Papeža 10 K ter Franc Mazija 10 K v počastjenje spomina Fran Babiča. — Skupaj 47 kron 15 vinarjev.

Za Stavbni sklad ljubljanskega Sokola stalno omizje pri Mraku na Rimski cesti zložilo dne 24. avgusta t. l. 12 kron in četvorica v kavarni »Evropa« zložila dne 24. avgusta t. l. pod geslo: »Ne kloni tilnika«, 9 K. — Skupaj 21 kron.

Za Srbske ranjence gosp. Ljudevit Mlakar nabral 74 kron (darovali so: telovadci Sokola I. 6 K 18 v, E. Švigelj 2 K, M. Arkova 1 K, Židan 1 K, na župnem izletu Sokola I. v Ribnici 20 K, v posebnem vlaku župnega izleta Sokola I. 5 K, Neimenovani 40 v, gospa Trškanova 2 K, J. Arzenšek 60 v, dr. V. Ravnihar 5 K, dr. Gosak 2 K, Pavlič 40 v, Petrič 1 K, Dovičar 1 K, Kostevc 1 K, Šušteršič 1 K, Drovenk 40 v, A. Pesek 1 krono, G. Vuk, 1 K, T. Mencinger 40 v, S. Mencinger 60 v, Petrič-Puntigamski 5 K, Preskar 1 K, L. Rus, 1 K, I. Kenda 1 K, F. Hribnik 1 K, Podobnik 1 K, dr. Balon 2 K, A. Heufel 1 K, Škrjanc 1 K, Vidmar iz Tržica 1 K, J. Sallberger v Tržicu 1 K, I. B. Mally, istotam, 1 K, R. Globočnik, istotam, 1 K, J. Ogulin 2 K in Erna Razlag, 1 K 2 v) in Mara ter Albina Rupnik zložili 5 K. — Skupaj 79 kron.

Živeli nabiranci in darovalci!

Umrlji so v Ljubljani:

Dne 25. avgusta: Marija Kelhar, rejenka, 11 dni, Strelšiča ulica 15.

Dne 26. avgusta: Jakob Klauer, bivši trgovec, 69 let, Turjaški trg 8. — Friderik Mergenthaler, rejenec, 11 dni, Marije Terezije cesta 13.

Dne 27. avgusta: Josipina Rebolj, hči hišnega posestnika in ključavničarskega mojstra, 7 mesecev, Jenkova ulica 16.

V deželni bolnici:

Dne 24. avgusta: Franc Kernc, železniški delavec, 32 let.

Današnji list obsega 8 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Avstrijska specialiteta. Na želodcu bolehačim ljudem priporočati je porabo pristnega »Mollovega Seiditz-praska«, ki je preiskušeno domače zdravilo in vpliva na želodec krepijo ter pospešilo na prebavljanje in sicer z rastočim uspehom. Skatljica 2 K. Po poštnem povzetju razpošilja to zdravilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni vsadatelj DUNAJSKA, Tuchauben 9. V lekarnah na deželi zahtevati je izrecno MOLL-ov prepat, zaznamovan z varnostno znamko in s podpisom.

Kadilcem je še vse premalo znano, kako neskončno važen je za vsakdanje negovanje ust Odol. Ne glede na to, da posebno damam zopni duh po nikotinu preže iz ust, imajo ljudje, ki mnogo kade higiensko dolžnost, si vsak dan pošteno usta umiti z Odolom, ker jim sicer sčasoma zobje porjave.

Proti prahajem, luskinam in izpadanju las deluje najboljšje priznana Tanno-chinin tinktura za lase

katera okrepčuje lasišče, odstranjuje luske in preprečuje izpadanje las. 1 steklenica z navodom 1 kron.

Razpošilja se z obratno pošto ne manj kot dve steklenici.

Zeloga vseh preizkušnih zdravil, medic. mil, medicinal. vin, specialitet, najfinjših parfumov, kirurških obvez, svežih mineralnih vod itd.

Dež. lekarna Milana Leusteka v Ljubljani Rosljova cesta št. 1.

poleg novozgrajenega Fran Jožefovega jubli. mostu. 17

V tej lekarni dobivajo zdravila tudi člani bolniških blagajn južne železnice, c. kr. tobačne tovarne in okr. bolniške blagajne v Ljubljani.

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka v Ljubljani“.

Uradni kurz dunajske borze 27. avgusta 1913

Malezbeni papirji.	Dunajski	Blagovna
4% maleva renta	82-05	82-25
4-2% srebrna renta	85-65	85-85
4% avstr. krona renta	82-15	82-35
4% ogr.	81-35	81-55
4% kranjsko deželno posojilo	—	94-50
4% k. o. češke dež. banke	84-50	85-50

Srečke.	453—	463—
Srečke iz 1. 1900	665—	665—
„ 1884	290—	298—
„ 1884	279-75	289-75
„ zemeljske 1. izdaje	252—	262—
„ 2. izdaje	233-50	241-50
„ ogrske hipotekne	469—	479—
„ avstr. kreditne	474—	484—
„ avstr. komunalne	63-75	67-75
„ avstr. rdeč. križa	54—	58—
„ ogr.	33-50	37-50
„ bazilika	27-90	31-90
„ turške	228-50	231-50

Valute.	415—	420—
Ljubljanske kreditne banke	623—	624—
Avstr. kreditnega zavoda	512-50	513-50
Dunajske bančne družbe	128-05	129-05
Južne železnice	703—	704—
Državne železnice	941-50	942-50
Alpine-Monten	354—	356—
Češke sladkorne družbe	263-25	264-25
Zivnostenske banke	—	—

Valute.	11-43	911-47
Ceklin	118-15	118-45
Marke	95-75	95-95
Frankl	92-80	94—
Lire	253-50	254-50
Rublj.	—	—

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 27. avgusta 1913.

Termín.

Pšenica za oktober 1913	za 50 kg	11-45
Pšenica za april 1914	za 50 kg	11-92
Rž za oktober 1913	za 50 kg	8-68
Oves za oktober 1913	za 50 kg	8-22
Koruz za avgust 1913	za 50 kg	8-27
Koruz za maj 1914	za 50 kg	7-47

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306-2 Srednji zračni tlak 736 mm

čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
26. 2. pop. 740-9	740-9	22-2	sr. jvzh.	pol obláč.
9. v. 740-8	740-8	16-3	sl. szah.	jasno
27. 7. zv. 740-7	740-7	12-0	br. zveztr.	megla

Srednja včerašnja temperatura 18-2, norm. 17-7. Padavina v 24 urah 0-0 mm.

Zahvala.

Za prisrčne dokaze odkritosrčnega sočutja povodom smrti naše ljubljene hčerke oz. sestrice

MIMIKE

se tem potom prisrčno zahvaljujemo vsem, ki so jo spremili k večnemu počitku. Posebno pa izrekamo najtoplejšo zahvalo cenj. učiteljstvu, pred vsem g. nadučitelju Kosiju za ganljivo slovo, ki nam je velika tolažba v krutih dneh.

SREDIŠČE. 25. avgusta 1913.

Zalujoča rodbina Herg.

Mlada perutnina 1913!

Zajamčeno pride živa in franko na vse postaje. 20 velikih petelinov za pečenje K 20., 12 lepih, velikih rac K 22. Franko po povzetju dobavlja Bernhard Schapira trgovina s perutnina, Tarnopol 38. 3008

Krojaškega pomočnika sprejme takoj

Fr. Vidmar, krojač, v Železnikih.

Redek priložnostni nakup.

Mlinsko posestvo

poleg mesta z velikim prometom na Stajerskem, ob železnici, vedno ledu prosta vodna moč, prav dober zaslužek. Cena z gospodarskimi poslopi in zemljišči K 30.000. To posestvo se samo zaradi starosti in bolnosti lastnika proda iz proste roke. Naplailo K 8000. Dopisi pod „Golegnholt št. 65626“ na anončno ekspedicijo Schalek, Dunaj I, Wollzeile 11. 3007

Dijaki

se sprejmejo ceno 2949

na stanovanje in hrano pri boljši rodbini na zračnem in mirnem kraju. Vprašati je v Kopališki ulici šteč. 12.

Dobro izurjen

žagar

ki se razume na lesene jarne žagati na več klinj, kakor tudi na polne jarne in na vsa žagarska popravila, želi prevzeti delo na kaki boljši žagi kot žagarski mojster, kjer bi bilo več let trajno delo. — Naslov pove upravn. »Slov. Naroda«. 2981

Državni uradnik išče

Stanovanje

za prvega ali 15. septembra

v bližini ljudske šole in sicer ena ali dve sobi in kuhinji. Ponudbe na „A. C.“ Litija. Tudi kupim hišo do K 5000.

Prešernove slike

prodaja in pošilja po poštnem povzetju

Iv. Bonač v Ljubljani.

Cena slike 5 kron. 372

Jako zmogla dun. tvornica čevljev išče spretnega in energičnega zastopnika

zastopnika

za Kranjsko, Goriško, Istro in Trentino, ki bi poglavito obiskoval manjše kraje.

Cenjeni dopisi pod „A. N.“ na upravn. »Slov. Naroda«. 2943

Izvanreden zaslužek.

Išče se inteligenten, delaven in podjeten

gospod

najmanj 25 let star, ki ima veselje do potovanja in predavanja. Treba je imeti 1200 K denarja in znati tudi nemški. — Ponudbe z opisom dosedanjega posla itd. pod šifro: „Fortuna“ na uprav. »Slov. Naroda«. 2938

Iščem k svojim otrokom

učiteljico ali vzgojiteljico

z znanjem slovanskega in nemškega jezika kakor tudi zmoglostjo nekoliko v glasbi (klavir) in poduk otrok, ki obiskujejo ljudsko šolo. Prednost imajo le boljše moči, plača po dogovoru, vstop takoj. — Karel Seunig, Ljubljana. 2977

Kontoristinjo

zmožno obeh deželnih jezikov
sprejme Ig. Rabenstein, Ljutomer.
3004

Dijaki

ali gospodične
se sprejmejo ceno na stanovanje in hrano
pri boljši rodbini. Vprašati je na
Mestnem trgu št. 25. I. nadstr.

Hiša v Ljubljani

enonadstropna, 14 let davka prosta, z
dobrodoščo gostilno kot kantina, z
žganjetom, trafiko, stekl. salonom, ke-
gliščem in lepim sončnatim vrtom, se
ugodno proda. Potreben je le majhen
kapital. Naslov pove upr. »Slov. Nar.«
3006

! 500 kron !

Vam plačam, ako moj uničevalec korenin
balzam Mla Vaših kurjih oces, bradavic,
otičancev ne odstrani v 3 dneh brez bolečin.
Cena lončka z garancijskim pismom 1 K.
Kemény, Kodice L., Postfach 12/64 Ograha

Trgovski učenec

iz poštene rodbine se takoj sprejme.
Prednost imajo tisti, kateri imajo ne-
kaj razredov srednje ali meščanske šole.
Franc Lapajne, Idrija.

Trgovska oprava

(za špecerijsko trgovino) skoro popol-
noma nova (ker le kratek čas rabljena)
se takoj proda.
Več se izve pri trdki 2439
A. Krisper, Ljubljana, Mestni trg.

Iščemo delovodjo

za gradbena dela na železnici s pri-
mernimi študijami in temeljito daljšo
praksjo pri železniških gradnjah. Vstop
takoj. Ing. J. Škoberne & Ing. D.
Gustinčič, Trst, via Nuova st. 32.

Drva

mehka in trda, (suha); radi pomanj-
kanja prostora znižane cene. Dostavijo
se na zahtevanje tudi na dom. 257
Parna žaga SCAGNETTI, za
skladiščem državnega kolodvora.

Sprejme se kontoristinja

za trgovsko pisarno, zmožna sloven-
skega in nemškega jezika. Predpogoji:
lepa pisava, dobro izveščana v stroje-
pisju in povsem zanesljiva računarica.
Kje, pove upravništvo »Slov.
Naroda«. 2978

Hiša na deželi v celjski okolici.

Priložnostni nakup. 2960
4 sobe, 2 kuhinji, 2 jedilni shrambi, 2 drugi
čumnatni in različni postranski prostori, pra-
lnica z dvema kotloma, velike drvarnice, 2
svinjaka, vse z opoko krito, dvorišče za
perutnino, velik izboren zelenjadni vrt, vse
prisojno ležeče, brez prahu, z lepim razgledom
na okoli ležeče gozdovite vrhove in na
10 minut oddaljeno mesto, 10 let davka
prosta se proda. Cena 12.000 K, na roke
2 do 3500 K. Pojasnila daje g. Mihael Ma-
ček, čevljarški mojster v Celju, Cer-
kveni trg št. 1.

Christofov učni zavod

kojega otvoritev je vzela visoka c. kr.
deželna vlada na znanje,

vpisuje ves mesec september
vsak dan od 12. do 3. popoldne
v Sodni ulici št. 1, I. nadstr.

Najbolje obiskovan zasebni učni zavod.
Gojenke in gojenci tega zavoda pridejo
najhitreje k dobremu kruhu. — Pouk
v obeh deželnih jezikih.
Šolsko leto prične 1. oktobra 1913
in traja samo 10 mesecev.
Šolnina nizka. 3010 Šolnina nizka.

1995 Prva domača tovarna omar za led Simona Praprotnika v Ljubljani, Jenkova ulica št. 7.

Prevzemajo se vsa v
stavbno in pohištveno
: mizarstvo spadajoča :
dela, katera se točno
in po najnižjih cenah
izvršujejo.
Velika zaloga gostilniških okroglih miz.
Ceniki so pošiljajo na zahtevo brezplačno in poštne prosto.

Zbirka avstrijskih zakonov v slovenskem jeziku.

I. zvezek:
Kazenski zakon
o hudoodelstvih, pregreških
in prestopkih z dne 27.
maja 1862 št. 117 dr. zak.
z dodatnim
tiskovnim zakonom
z dne 17. dec. 1862 št. d.
z. ex 1863 in drugimi no-
vejšimi zakoni kazensko-
pravnega obsega.

V platno vezan 6 K,
po pošti 6 K 20 vln.
Narodna knjigarna
v Ljubljani.

C. kr. avstrijske državne železnice. Izvleček iz voznega reda.

Veljaven od 1. maja 1913.

Postaja: Ljubljana južni kolodvor.
Odhod.
6-54 zjutraj. Osební vlak na Kranj, Tr-
žič, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak,
Franzenfeste, Celovec, St. Vid ob Glini,
Dunaj.
7-32 zjutraj. Osební vlak na Grosuplje,
Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo,
Stražo - Toplice.
9-09 dopoldne. Osební vlak na Kranj,
Jesenice, (z zvezo na brzovlak na Beljak,
Inomost, Solnograd, Monakovo, Köln, Ce-
lovec, Linc, Dunaj, Prago, Draždane, Ber-
lin.) [direktni voz Reka-Opatija-Solnograd.]
11-30 dopoldne. Osební vlak na Kranj,
Tržič, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak,
Franzenfeste, Solnograd, Celovec, Dunaj.
1-20 popoldne. Osební vlak na Skofjo
Loko, Kranj, Radovljice, Jesenice. (Zabavni
vlak, vozi samo ob nedeljah in praznikih).
1-30 popoldne. Osební vlak na Grosu-
plje, Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo,
Stražo - Toplice.
3-40 popoldne. Osební vlak na Kranj,
Tržič, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak,
Franzenfeste, Celovec.
6-35 zvečer. Osební vlak na Kranj, Tržič,
Jesenice, Trbiž. Na Jesenicah zveza na
brzovlak na Beljak, Inomost, Solnograd,
Monakovo, Vlissingen, (London), Celovec,
Linc, Dunaj.
7-46 zvečer. Osební vlak na Grosuplje,
Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo.
10-01 po noči. Osební vlak na Kranj, Je-
senice, Gorico, Trst. Na Jesenicah zveza
na brzovlak na Beljak, Franzenfeste, Ino-
most, Solnograd, Monakovo, Linc, Prago,
Draždane, Berlin.
Prihod.
7-25 zjutraj. Osební vlak iz Trsta, Go-
rice, Jesenic, z zvezo na brzovlak iz Ber-
lina, Draždan, Prage, Linca, (Londona)
Vlissingena, Monakovega, Solnograda, Ino-
mosta, Beljaka, Tržiča, Kranja.
8-59 zjutraj. Osební vlak iz Rudolfovega,
St. Janža, Trebnjega, Kočevja, Grosupljega,
9-52 dopoldne. Osební vlak iz Trbiža,
Jesenic, z zvezo na brzovlak iz Dunaja,
Linca, Celovca, Monakovega, Solnograda,
Inomosta, Beljaka.
11-14 dopoldne. Osební vlak iz Gorice,
Jesenic, Dunaja, Linca, Celovca, Beljaka
Tržiča, Kranja.
3-00 popoldne. Osební iz Straže-Toplic,
Rudolfovega, St. Janža, Trebnjega, Ko-
čevja, Grosupljega.
4-33 popoldne. Osební vlak od Trsta,
Gorice, Trbiža, Jesenic, Linca, Celovca,
Solnograda, Franzenfeste Beljaka, Tržiča,
Kranja.
5-51 zvečer. Brzovlak iz Jesenic z
zvezo na brzovlak iz Berlina, Draždan,
Prage, Dunaja, Linca, Celovca, Kölna,
Monakovega, Solnograda, Inomosta, Fran-
zenfesta, Beljaka, (direktni voz Solnograd-
Opatija-Reka).
8-16 zvečer. Osební vlak iz Trsta, Gorice,
Trbiža, Jesenic, Dunaja, Linca, Celovca,
Beljaka, Tržiča, Kranja.
9-00 zvečer. Osební vlak iz Jesenic,
Radovljice, Kranja, Skofje Loke. (Zabavni
vlak, vozi samo ob nedeljah in praznikih).
9-18 po noči. Osební vlak iz Straže-To-
plic, Rudolfovega, St. Janža, Trebnjega,
Kočevja, Grosupljega.
11-31 po noči. Osební vlak iz Trsta, Go-
rice, Trbiža, Jesenic, Celovca, Beljaka, Kranja
Postaja: Ljubljana dr. kolodvor.
Odhod na Kamnik: 7-32, 11-50, 3-12,
7-15, (11-00 ob nedeljah in praznikih).
Prihod iz Kamnika: 6-42, 11-00, 2-41,
6-15, (10-30 ob nedeljah in praznikih).

C. kr. državno-železniško ravnateljstvo v Trstu.

Narodna knjigarna v Ljubljani

priporoča sledeče knjige:

Aleš iz Razora. Povest. Spisal
Ivan Cankar. Cena broš. 1 K 50 v., vez. 2 K 50 v.,
s pošto 20 vin. več.

Atila v Emoni. Roman. Napisal
Ant. Aškerc. Cena broš. 1 K 40 v., vez. 2 K 40 v., s
pošto 10 vin. več.

Brodkovski odvetnik. Ro-
man. Češki spisal V. Beneš-Sumavsky. Cena
broš. 1 K 50 v., vez. 2 K 50 v., s pošto
20 vin. več.

Cez trnje do sreče. Roman.
F. Senčar. Cena broš. 1 K 20 v., vez.
2 K 20 v., s pošto 20 v. več.

Greh in smeh. Zabeležene in oso-
bne kratke povesti. Zbral Tinček Hudaklin. Cena 1 K,
s pošto 10 v. več.

Gospod Zabar. Humoristično-sa-
tirične in resne
sličice iz sedanjosti. Spisal Luigi Calco.
Cena broš. 80 v., s pošto 10 vin. več.

Gospod Bucek. Humoristično-sa-
tirične in resne
sličice iz sedanjosti. Spisal Luigi Calco.
Cena broš. 70 v., s pošto 10 vin. več.

Kralj Matjaž. Zgodovinski roman.
Spisal Fran Remec. Cena broš. 2 K, vez. 3 K, s pošto 20 v. več.

Lepi striček. (Bel-ami).
Roman. Francoski spisal Guy de Mau-
passant, prev. Oton Župančič. Cena
broš. 3 K 50 v., vez. 4 K 70 v., s pošto
20 vin. več.

**Ljubezen in junaštva stra-
hopetnega praporščaka.**
Zgodovinska povest. Cena broš. 80 vin.,
vez. 1 K 60 v., s pošto 10 v. več.

Ljubezen Končanove .:
Zgodovinski roman. Spisal
Klare. Fr. Remec. Cena broš. 1 K
50 v., vez. 2 K 50 v., s pošto 20 v. več.

Libera nos a malo. Zgodo-
vinski roman. Spisal Vladimir Vesel. Cena broš.
1 K 40 v., vez. 2 K 20 v., s pošto 20 v. več.

Mali lord. Roman za mladino in odrasle.
Angleški spisal F. H. Burnett. Cena broš. 1 K 60 v., vez.
2 K 60 v., s pošto 20 v. več.

Mina. Socialen roman iz ljubljanskega
življenja. Spisal A. P. Rušič. Cena
broš. 1 K 20 v., vez. 2 K, s pošto 20 v. več.

Najhujši sovražniki. Spisal
Murnik. Cena 60 vin., s pošto 70 vin.

**Narodni kataster Ko-
roške.** Spisal Ante Beg. Cena 60 v.,
s pošto 70 v.

O dostojnosti. Spisal Rozman.
Cena 70 v., s pošto 80 vin.

O službeni pogodbi trgovskih
pomočnikov in drugih delojemalcev v podobnih
službah. Cena 50 v., s pošto 10 v. več.

Obrtni red drž. zakonika št. 89 z
dne 16. avgusta 1907.
Cena 1 K, s pošto 20 vin. več.

**Osnovni nauki o narod-
nem gospodarstvu.** Spisal Va-
lentin Žun. Cena 3 K, s pošto 3 K 20 v.

Opatov praporščak. Zgodo-
vinski roman. Spisal Fr. Remec. Cena broš.
1 K 80 v., vez. 2 K 70 v., s pošto 20 v. več.

**Narodna knjigarna ima v zalogi tudi vse druge
slovenske knjige ter pošlje na zahtevo najnovejši
cenik cele zaloge.**

**Pravljice za mladino s
slikami.** (Prevodi čeških in hr-
vaških pravljic.) Cena
vez. 5 K, s pošto 30 vin. več.

**Prava in neprava ljube-
zen.** Povest. Spisal Blaž Pohlj. Cena
broš. 1 K 60 v., vez. 2 K 50 vin.,
s pošto 20 v. več.

Premaganci. Novela. Spisal Franc
Remec. Cena broš.
60 v., vez. 1 K 60 v., s pošto 10 v. več.

Rdeči smeh. Ruski spisal Leonid
dimir Levstik. Cena broš. 1 K 40 vin.,
vez. 2 K 40 vin., s pošto 20 v. več.

Rienzi zadnji tribunov.
Zgodovinski roman v dveh delih. Spisal
Edward Lytton-Bulwer. Cena broš. 4 K,
vez. 5 K 20 v., s pošto 30 vin. več.

Sapho. Slike iz pariškega življenja.
Francoski spisal Alphonse Dau-
det, prev. Oton Župančič. Cena broš.
2 K, vez. 3 K, s pošto 20 vin. več.

Skrivnost hiše št. 47. Ro-
man. Angleški spisal I. Storer-Clouston. Cena
broš. 1 K 50 v., vez. 2 K 50 v., s pošto
20 vin. več.

**Skušnjave Tomaža Kr-
mežljavčka.** Spisal Šepetavec, 2
zvezka. Cena broš. 2 K
40 v., vez. 3 K 20 v., s pošto 30 v. več.

Strahovalci dveh kron.
Zgodovinski roman v dveh delih. Spisal
Fr. Lipič. Cena broš. 2 K, vez. 4 K, s
pošto 30 v. več.

Stara devica. Povest. Spisal J.
Oblak. Cena broš.
60 v., vez. 1 K 60 v., s pošto 10 v. več.

**Slovensko-nemška meja
na Koroškem.** Spisal Ante
Beg. Cena broš.
1 K 40 v., vez. 2 K 40 v., s pošto 20 v. več.

Stiri ruske slike. (Clovek, Pevka
Rendezvous.) Cena broš. 60 v., vez. 1 K
60 v., s pošto 10 v. več.

Uho in sluh. Poljudno znanstvena
razprava. Spisal dr.
Jos. Rakež. Cena 20 v., s pošto 30 v.

Undina. Povest. Francoski spisal André
Theuriot. Cena 90 v., s pošto 1 K.

**Ustoličenje koroških voj-
vod.** Spisal Ante Beg. Cena 30 vin.,
s pošto 40 v.

Vaška kronika. Povesti iz Do-
lenjske pretek-
losti. Spisal Ivan Lah. Cena broš. 1 K
70 v., vez. 2 K 70 v., s pošto 20 v. več.

V naravi. uredil dr. G. Savojic. Cena
1 K 20 v., vez. 1 K 70 v., s pošto 10 v. več.

V študentovskih ulicah.
Spisal Fr. Remec. Cena broš. 1 K 50 v.,
vez. 2 K 50 v., s pošto 20 v. več.

Zadnji rodovine Benalja.
Roman iz kranjske preteklosti. Spisal
Fr. Remec. Cena broš. 1 K 50 vin., vez.
2 K 50 v., s pošto 20 v. več.

**Zbrani spisi Josipa Jur-
čiča.** 11 zvezkov. Cena vsakemu
zvezku broš. 1 K 20 v., vez. 2 K
s pošto 20 v. več. (Zvezki III., VIII. in
XI. so razprodani.)

Št. 11.240. 3001

Aviso!

Vojna uprava kupi po trgovskih običajih za

Gradec 3100 q sena 1250 q posteljne slame
Maribor 2050 q „ 3600 steljne slame, 200 q „
Beljak 3100 q „

Zadevna zagotovitvena obravnava bo 6. septembra 1913 pri voja-
škem oskrbovalnem skladišču v Gradcu.

Kolkovane prodajne ponudbe morajo do najkasneje 9. dopoldne dospeti
pri vojaškem oskrbovalnem skladišču v Gradcu, kjer se tudi lahko po-
gledajo natančnejši pogoji iz tamkaj na vpogled razgrnjenih popolnih nakupnih
aviz in uzančnih zvezkov. Nakupni aviso in uzančni zvezki se tudi brezplačno
dobivajo pri vojaških oskrbovalnih skladiščih v Gradcu, Mariboru, Celovcu,
Ljubljani, Gorici, Trstu in Pulju.

V Gradcu, avgustu 1913.

Od c. in kr. intendance 3. voja.

Opr. št. P 24/7/171.

3012

Prostovoljna sodna dražba nepremičnin.

Pri c. kr. okrajnem sodišču v Trebnjem je po prošnji lastnikov polno-
letn. Otmarja in nedol. Matilde, Arturja in Ivana Weselko na prodaj po javni
dražbi zemljišče vlož. št. 361 k. o. Trebnje, ki obsega:

hišo 33 v Trebnjem

(dr. Weselkova vila) z 8 sobami, 2 podstrešnimi sobicama, 2 kuhinjama, z
obokano kletjo, verando in drvarnico, vrt parceli št. 505/2 in 505/3 ki meri
19 ar 16 m², za katero se je ustanovila izključna cena v znesku 12.000 K.

Dražba se bo vršila dne 10. septembra 1913 ob 10. uri dopoldne
pri tem sodišču v sobi št. 2.

Ponudbe pod izključno ceno se ne sprejmo.

Na posestvu zavarovanim upnikom ostanejo njihove zastavne pravice
brez ozira na prodajno ceno.

Dražbeno izkupilo je položiti pri sodišču s 6% obrestmi do 31. de-
cembra 1913.

Dražbene pogoje je mogoče vpogledati pri tem sodišču v sobi št. 2
med uradnimi urami.

C. kr. okrajno sodišče v Trebnjem, oddelek I.,
dne 23. avgusta 1913.

Krasna umetniška reprodukcija v več barvah
ZNAMENITE GROHARJEVE SLIKE

PRIMOŽA TRUBARJA

= USTANOVITELJA SLOVENSKE KNJIŽEVNOSTI =

Visoka 66 cm in široka 55 cm je naj-
lepši okras vsake slovenske hiše. Ta
reprodukcija je sploh najlepša in naj-
dovršenejša kar jih imamo Slovencl.
Cena s pošto kron 3-20

NARODNA KNJIGARNA V LJUBLJANI, PRE-
SERNOVA UL. ST. 7

